

MUSEUM BOIJMANS VAN BEUNINGEN

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2024

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag

1. Bestuursverslag	3
2. Verslag van de raad van toezicht	28
3. Geconsolideerde balans per 31 december 2024	33
4. Geconsolideerde staat van baten en lasten 2024	34
5. Toelichting behorende bij de jaarrekening over 2024	35
A. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	36
B. Toelichting op de balans per 31 december 2024	41
C. Toelichting op de staat van baten en lasten 2024	49
6. Overige gegevens	55
Bijlagen	57
Bijlage 1. Verantwoording van de besteding van de Depotsubsidie	57
Bijlage 2. Prestatieverantwoording	58
Bijlage 3. Enkelvoudige jaarrekening 2024 Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen	59
Bijlage 4. Enkelvoudige jaarrekening 2024 Horeca Boijmans Van Beuningen bv	61
Bijlage 5. Subsidieafhankelijkheid 2015-2024	63
Bijlage 6. Begroting 2025	64
Bijlage 7. Governance Code Cultuur	65

1. Bestuursverslag

Dit verslag is onderdeel van het financieel jaarverslag 2024 van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen, gevestigd te Rotterdam. De stichting kent een raad van toezicht en een bestuur¹. Naast het bestuursverslag bestaat het financieel jaarverslag uit de jaarrekening met toelichtingen en uit de prestatieverantwoording, zoals bepaald in de Subsidieverordening Rotterdam 2014.

De missie van de stichting luidt:

Door het koesteren, ondersteunen en vieren van de vrijheid van expressie door kunstenaars en het hebben van respect voor oude, nieuwe en controversiële ideeën, willen we iedereen een uitdagend perspectief op de wereld bieden. Wij verzamelen, onderzoeken, documenteren, conserveren en restaureren, alleen en met anderen, zeven eeuwen beeldende kunst en vormgeving. We voegen kennis en nieuwe inzichten toe en programmeren vooruitstrevend met onze eigen collectie als uitgangspunt. We bieden iedereen een waaier aan mogelijkheden om te grasduinen door de kunstgeschiedenis van de middeleeuwen tot nu. We verbinden, prikkelen verbeelding, geven inspiratie en stimuleren creativiteit.

Het doel van de stichting is het in stand houden en exploiteren van Museum Boijmans Van Beuningen op een zodanige wijze dat het museum met zijn collecties permanent ten dienste staat van de samenleving en dat de collectie toegankelijk is voor een breed publiek. De veelzijdige collectie van het museum vormt altijd de basis van ons werk, van onderzoek tot presentaties. In de meerjarenbeleidsplannen is te lezen hoe het museum de missie in de praktijk vormgeeft. Het meerjarenbeleidsplan vormt de basis waarop het museum de structurele subsidie van de gemeente Rotterdam ontvangt. De activiteiten en prestaties, die in dit bestuursverslag worden genoemd, verwijzen naar de uitgangspunten die zijn vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan 2021-2024.

Samenvatting van het resultaat over 2024

In 2024 komen 215.000 bezoekers naar het Depot. Daarnaast trekt de tentoonstelling *Snakken naar Boijmans* in vijf weken tijd ook nog eens 36.000 bezoekers waardoor we in totaal 251.000 mensen ontvangen. Het museum, museumprofessionals en het publiek leren in 2024 het Depot wéér een beetje beter kennen als uniek museumconcept. Ook uit de (inter)nationale museumwereld is er aanhoudend aandacht voor het Depot: er blijft veel vraag naar rondleidingen, internationale lezingen over ervaringen in de praktijk en informatie over bijvoorbeeld werkprocessen. Het museum maakt aantrekkelijke presentaties die in de pers regelmatig positieve aandacht krijgen en het ontwikkelt aanbod voor een nieuw, breed publiek via het publieksprogramma.

Ook de ontwikkeling van Zuid. Boijmans Van Beuningen zet door. Dit wordt een volwaardige locatie waar het museum samen met maatschappelijke partners, bewoners van de wijk en verschillende kunstenaars werkt aan een nieuw, hybride museumconcept. Het is een motor voor ontwikkelingen op het gebied van programma en educatie.

Exceptioneel is de viering van 175 jaar Museum Boijmans Van Beuningen en het bijbehorende publieksprogramma: in maart pakt het museum uit met de omvangrijke tentoonstellingen *Lievelingen* en *Lievelingen XL* op de derde, vierde en vijfde verdieping van het Depot. Meer dan 10.000 bezoekers worden gevraagd wat hun favoriete werk uit de collectie is. Conservatoren Peter van der Coelen en Saskia van Kampen stellen de tentoonstellingen van zo'n 100 werken samen uit topstukken en publiekslievelingen. Het publiek stroomt toe om de collectie weer even te bekijken.

In het kader van de viering trakteert Museum Boijmans Van Beuningen de stad ook op het spraakmakende project *Snakken naar Boijmans*, mede mogelijk gemaakt door bijdragen uit verschillende fondsen, waaronder de gemeente. In de zomer wordt het gesloten museumpand gedurende vijf weken opengesteld voor het publiek. Conservator Annemartine van Kesteren stelt een eigenzinnige kunsttour samen met werken uit de collectie en nieuwe opdrachten aan kunstenaars. Daarnaast wordt samen met Architectuur Instituut Rotterdam (AIR) een publieksprogramma met architectuur en kunst georganiseerd in het Van Beuningen-De Vriesepaviljoen en blazen we het populaire *Kunst4Kids* nieuw leven in. Met 36.000 bezoekers komen er bijna twee keer zoveel bezoekers naar *Snakken naar Boijmans* dan vooraf gedacht. Het wordt voor

¹ In plaats van bestuur wordt ook de term 'directie' in dit verslag gebruikt. Met beide termen wordt hetzelfde bedoeld. Dit geldt ook voor de termen 'bestuurder' en 'directeur'.

veel mensen een emotioneel weerzien met (en in enkele gevallen een afscheid van) het in de stad zo geliefde museumgebouw.

Ook bijzonder is het spraakmakende huwelijk van *The Hybrid Couple* kunstenaar Alicia Framis en haar door AI gegenereerde geliefde Ailex dat in november voltrokken wordt in het Depot. Een maatschappelijk relevant onderzoek naar hoe AI een rol kan spelen in het bestrijden van eenzaamheid.

En de collectie is in 2024 wederom verrijkt met een aantal prachtige werken. *Stilleven met aardappelen* (1886-1887) van Van Gogh bijvoorbeeld kan eindelijk worden verworven door de inspanning en financiële ondersteuning van veel bedrijven, fondsen en particulieren. Na 40 jaar bruikleen is het werk nu zeker gesteld voor de Collectie NL. Ook uit *Snakken naar Boijmans* worden werken aangekocht: *When the body says Yes* van melani bonajo, *Open* van Rory Pilgrim en *Sous-Sols au Ciel* van Jeroen Jongeleen. En het museum vindt dit jaar een prachtige nieuwe locatie op de Westerkade voor de sculptuur *For you my love* © (2003) van Hulya Yilmaz dat voorheen voor de ingang van het museumgebouw stond.

Helaas zijn er in 2024 ook negatieve ontwikkelingen. In november 2024 neemt de gemeenteraad een besluit over de cultuurplansubsidies voor de periode 2025-2028. De raad past een kaasschaaf toe op alle instellingen in het cultuurplan. Voor Museum Boijmans Van Beuningen betekent dat een subsidiekorting van jaarlijks € 216.000 plus € 35.000 voor de RCB instellingen. Het museum werd in de cultuurplanperiode 2021-2024 ook stevig gekort. Toen ging het om een bedrag van € 396.000 per jaar. Dat bedrag geïndexeerd naar 2025 betekent (samen met de nieuwe bezuiniging van € 251.000) dat het museum voor de periode 2025-2028 jaarlijks € 750.000 minder subsidie ontvangt. Kortom, een bezuiniging van in totaal 3 miljoen euro.

Doordat exogene factoren onvermijdelijke kosten voortdurend opjagen, wordt de situatie langzaam nijpend. Eind 2024 volgen dan ook maatregelen: met pijn in het hart wordt besloten de deuren van Zuid. Boijmans Van Beuningen per 31 december 2024 te sluiten. Zonder structurele steun vanuit de gemeente Rotterdam kan de locatie niet open blijven. Het geplande programma op deze locatie stopt op 14 december 2024. We zijn alle deelnemers uit de wijk, samenwerkingspartners en kunstenaars ontzettend dankbaar voor hun bijdrage. Wat het museum van Zuid. heeft geleerd, neemt het mee naar het Depot en naar het programma in het heropende museumgebouw in 2030.

Financieel resultaat

Het financieel resultaat over 2024 bedraagt 210.000 euro negatief (begroot: nihil). Dat is het gevolg van ontwikkelingen bij de horeca van het museum. Voor de horeca in het algemeen is 2024 een uitdagend jaar vanwege de lage economische groei, het lage consumentenvertrouwen en de oplopende prijzen. Dat heeft ook zijn weerslag op de horeca van het museum; na twee succesvolle jaren zien we daar nu een negatief resultaat. Er zijn maatregelen getroffen die de omzet vergroten en de efficiëntie verbeteren. Zo is geïnvesteerd in een gerichte marketingcampagne, een programma voor kostencalculaties, verdiepende horecarapportages en een planningssysteem voor personeel en events. In 2025 moeten deze maatregelen tot een positief effect leiden.

A. Inhoudelijk resultaat

Dit inhoudelijke deel van het Bestuursverslag is een **beknopte samenvatting** van het uitgebreide inhoudelijke jaarverslag dat op de website van het museum wordt gepubliceerd.

1. Collectie en onderzoek

Aanwinsten

Het museum verwerft 1.284 objecten

De collectie wordt ook dit jaar weer verrijkt met een aantal prachtige werken. Hieronder slechts een aantal voorbeelden. De volledige aanwinstenlijst is terug te vinden in het jaarverslag 2024 op onze website.

Het schilderij *Stilleven met aardappelen* (1886) van Van Gogh kan eindelijk worden verworven dankzij de inspanning en financiële ondersteuning van velen. Dit is de meest kostbare aanwinst van 2024 en is eigenlijk geen 'nieuw' werk. *Stilleven met aardappelen* is al vele jaren in langdurig bruikleen bij het museum, maar dit jaar lukt het om het schilderij voor de collectie te verwerven met steun van onder meer de Vereniging Rembrandt en het Nationaal Museaal Aankoopfonds van het ministerie van OCW.

Er is dit jaar eveneens een aantal uitzonderlijke werken op papier verworven, zoals ruim 330 prenten van Walter Vaes, een vroeg achttiende-eeuwse handgekleurde prentenbijbel van Nicolaes Visscher, en een reisvouwaltaar met handgekleurde gravures (ca. 1642) van Pierre Daret, een getekend zelfportret (1793) van Nicholaus Ritter (jr) en een tekening (1815) van Albertus Brondgeest. Op TEFAF worden maar liefst twee werken gekocht: een krijttekening van Armand Rassenfosse (ca. 1899-1901) en het schilderij *Bosvarens* (ca. 1880) van Bertha Wegmann.

Met steun van Stichting Fonds Willem van Rede kan de installatie *When the body says Yes* van melanie bonajo in samenwerking met Théo Demans worden verworven. Dit werk was de Nederlandse inzending voor de Biënnale van Venetië in 2022. Ook de film *Sous-Sols au Ciel* (2024) van Jeroen Jongeleen, opgenomen met een GoPro camera in het Van der Steurgebouw, is na afloop van *Snakken naar Boijmans* aangekocht voor de collectie.

Het museum krijgt ook mooie schenkingen, waaronder 24 objecten voor de collectie vormgeving uit de nalatenschap van Rine Coolen-Kalkman, twee enorme marmeren sculpturen van Paul Noble, die tijdens zijn solotentoonstelling *Nobson* tien jaar geleden in het museum te zien zijn geweest, de sculptuur *Imploded Column* (2001-2002) van Ewerdt Hilgeman van het echtpaar Richters die in het nieuwe jaar op het dak van het Depot zal worden geplaatst en de installatie *Operation Harmony* (2008) van kunstenaar Folkert de Jong.

De collectie vormgeving is verder verrijkt met diverse schenkingen, waaronder het prototype van de stoel *S-88* (1988/1993) van Hein Stolle van de heer de Winter en mevrouw van Oostrom, een *MMM Dress* (2005) van Maison Margiela door Annemiek Mast, een laat zeventiende-eeuwse gouden klamp voor een bijbel door het echtpaar Van der Pols en het museum koopt de sculptuur *Taking Mum's hand, I whispered 'Are we really safe, here?'* (1998) van Dirk Van Saene, een werk waarin de grenzen tussen beeldende kunst en vormgeving worden opgerekt en het werk de *Human Power Plant, scenario 3/ 2023, wijk op menskracht* (2023) van en door Melle Smets. In navolging van de tentoonstelling *[H]erkennen herbouwen* (samenwerking Kunsthal 2023) krijgt Dominique Latoel de opdracht voor het ontwerpen van een kast.

Dankzij het nieuwe Berry Koedam Fonds kan het surrealistische *Zoe's break* van Silvia B. worden aangekocht. Er is meer werk van jonge veelbelovende kunstenaars verworven: zowel een groot collagewerk uit 2023 van Susanna Inglada tijdens Art Rotterdam, als een schilderij van Bobbi Essers uit 2023. Bijzonder is ook dat Kunstinstituut Melly een portret van Paul Beckmann door Emo Verkerk schenkt.

Het bescheiden eigen budget voor aankopen (50.000 euro) wordt in 2024 in belangrijke mate aangevuld met gelden door huisstichtingen en derden, waaronder uit de nalatenschap van de heer en mevrouw Schoufour-Martin, uit de nalatenschap van mevrouw N.C. Van Riemsdijk-Borsje, @Boijmans, Berry Koedam Fonds, Boijmans Business Club, Boijmans Corporate Members, Bruynzeel, Fonds Coen Schimmelpenninck van der Oije, Kring Van Eyck, Mondriaan Fonds, Nationaal Museaal Aankoopfonds van het ministerie van OCW, Stichting Fonds A.H. Martens van Sevenhoven, Stichting Fonds Willem van Rede, Stichting Lucas van Leyden, Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Dura Kunstfonds, haar Gisbert van Laack Fonds, haar Themafonds 19de-eeuwse schilderkunst en de jaarlijkse bijdrage van het Cultuurfonds), VriendenLoterij en diverse particuliere schenkers. In totaal is voor 4,9 miljoen aangekocht, een

bedrag waarin de waarde van schenkingen niet is meegenomen. Een groot deel van de aankopen is eigendom geworden van de gemeente Rotterdam.

Bruiklenen aan derden

Het museum geeft 390 kunstwerken in bruikleen aan derden.

Zoals altijd verleent het museum ruimhartig bruiklenen aan instellingen in binnen- en buitenland. Zo reist het recent verworven *Stilleven met aardappelen* van Van Gogh naar Groningen, evenals drie andere werken uit de collectie. Voor de Maarten van Heemskerck-tentoonstelling leent het museum het recent opnieuw aan Van Heemskerck toegeschreven *Portret van een jonge scholier* (1531) uit aan het Frans Hals Museum, en *Portret van een humanist* (circa 1545) en *De goden van de Olympus* (1556) aan het Stedelijk Museum Alkmaar. Voor de tentoonstelling *Het universum van Max Beckmann* in Kunstmuseum Den Haag worden *Portret van de familie Lütjens* en *Apollo* (1942) uitgeleend. De tentoonstellingen *Op scherp* in het Centraal Museum en *Roelandt Savery's wonderlijke wereld* in het Mauritshuis ontvangen respectievelijk acht en vijf kunstwerken in bruikleen. Aan het Bonnefanten worden veertien prenten van Brueghel en Goltzius in bruikleen gegeven voor de tentoonstelling over Bruegels prentenreeks *De zeven hoofdzonden*.

Het volledige overzicht van de bruiklenen aan derden is te vinden in het jaarverslag op onze website. Graag lichten we voor dit verslag nog één omvangrijke bruikleen uit: 32 topstukken worden uitgeleend aan de tentoonstelling *Vive l'impressionisme*, over 150 jaar verzamelen van Frans impressionisme in Nederlandse collecties. Dit project is een intensieve samenwerking tussen Museum Boijmans Van Beuningen en het Van Gogh Museum, en gaat vergezeld van een rijk geïllustreerde catalogus van Uitgeverij Toth. Er zijn kunstwerken te zien als *Petite danseuse de quatorze ans* (1880-1881) van Degas, de *Vissershut te Varengeville* (1882) van Monet, *Eva na de zondeva* (1881) van Rodin en *Femme à la voilette* (1895) van Rosso, maar ook de recent verworven *Pioenrozen* (1885) van Morisot en een groot aantal werken op papier van meesters als Manet, Degas en Cézanne. Hier blijkt eens te meer de kwaliteit en uniciteit van de in Rotterdam opgebouwde verzameling impressionisme.

Zoals altijd reizen veel werken naar het buitenland. Zo gaat *De verheerlijking van Maria* (1490-1495) van Geertgen tot Sintjans naar het Getty Museum in Los Angeles voor de tentoonstelling *Lumen. The Art of Science and Light* en reist *Man in Blue II* (1954) van Francis Bacon naar het Museu de Arte de São Paulo (MASP) in Brazilië voor de tentoonstelling *Francis Bacon: The Beauty of Meat* en naar de National Gallery in Londen voor *Francis Bacon Portraits*. Dit zijn slechts enkele voorbeelden.

De tentoonstellingen die onder de noemer Touring Exhibitions zijn georganiseerd bestaan uit grote collectiebruiklenen en worden verderop in dit verslag vermeld bij Presentaties onder 'Reizende tentoonstellingen'.

Conservering en restauratie

30 kunstwerken worden gerestaureerd, 445 kunstwerken worden geconserveerd.

Grote restauratieprojecten

Het schilderij *De landbouw door de Rijkdom bekroond* (ca. 1620-1630) van Cornelis de Vos dat jarenlang ontoonbaar is geweest door waterschade, is hersteld. Voor dit werk is ook een nieuwe eikenhouten, deels vergulde lijst naar zeventiende-eeuws voorbeeld vervaardigd. Aan de vernisafname van *De populierenlaan bij Nuenen* (1885) van Vincent van Gogh is bijna wekelijks gewerkt, op een klein deel na is het vernis in december afgenomen en kunnen we door naar de laatste fase van dit arbeidsintensieve project. Een bruikleen aan twee belangrijke tentoonstellingen in het Kunsthistorisches Museum in Wenen en het Rembrandthuis in Amsterdam is aanleiding om het *Zelfportret met vanitas-stilleven* (1644) van Samuel van Hoogstraten te restaureren en te voorzien van een meer passende lijst. De schilderijen *Twee kinderen bij de tol van Mierlo* ('L'école buissonnière') (1869) van August Allebé en *Zomerlandschap* (1872) van Louis Apol zijn eveneens vanwege een bruikleenaanvraag gerestaureerd. Beide werken ondergingen een volledige vernisafname.

Ten behoeve van de gewenste restauratie van het *Drieluik met de Aanbidding der koningen, de Aanbidding der herders en de Rust op de vlucht naar Egypte* (1520-1530) van de Meester van de Aanbidding te Lille is gestart met het verzamelen van restauratie-adviezen van een aantal restauratoren om een opdracht uit te kunnen zetten voor behandeling. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) heeft het drieluik gescand met MA-XRF ter aanvulling van de kennis over het materiaalgebruik. Er is gestart met de restauratie van de twee lijsten van het iconische werk *Couple aux têtes pleines de nuages* (1936) van Salvador Dalí. De aanpak moet zorgen voor versteviging van de lijsten met behoud van de originele elementen en de hantering van het werk minder risicovol maken.

Passieve en actieve conservering

Het monitoren van de invloed van licht op de conditie van de *Infinity Mirror Room – Phalli's Field (Floor Show)* (1965/1998) van Yayoi Kusama is dit jaar vervolgd. Specialisten van de RCE hebben metingen verricht na de opstelling van het werk op zaal. Eveneens zijn door deze specialisten kleurmetingen uitgevoerd op *Shirley Temple, le plus jeune monstre sacré du cinéma de son temps* van Salvador Dalí om meer inzicht te verwerven over de degradatie van de gebruikte pigmenten en ter voorspelling van toekomstig kleurverval onder invloed van licht.

Voor reizende tentoonstellingen en grotere bruiklenen zoals aan het Van Gogh Museum in Amsterdam zijn selecties op conditie gecontroleerd en reisklaar gemaakt. Alle Italiaanse tekeningen die tentoongesteld zijn in Fondation Custodia in Parijs maar ook een studie van Michelangelo in zwart krijt die is uitgeleend aan The Royal Academy in Londen zijn opnieuw opgezet in passepartout. Enkele tekeningen zijn bovendien voorzien van nieuwe marges van Japans papier om veiliger te kunnen reizen. Al deze tekeningen zijn getoond in nieuwe notenhouten wissellijsten.

Uitgeleende werken worden bij terugkomst gecontroleerd op conditie. Een aantal geschenken objecten van kunstenaar Helly Oestreicher is geconserveerd nadat zij haar techniek en materiaalgebruik met de restaurator en conservator ter plekke in het Depot heeft besproken. Interne presentaties van eigen collectie hebben als aanleiding gediend om tot een nieuwe workflow te komen en daarmee de conservering van de pagcollectie beter te kunnen monitoren. Ook hebben we ons gebogen over het lichtbeleid. De sculptuur *Natura morta* (1967) van Pietro Gilardi, gemaakt van polyurethaanether, is een voorbeeld van conserveringsproblematiek van kunststof in de collectie. Na vele jaren onderzoek is gestart met het testen van impregneren van het gebruikte materiaal om verval te beperken.

Kenniscentrum

Digitalisering van de collectie

Vanuit het kenniscentrum werkt het museum aan het digitaliseren en breed toegankelijk maken van de collectie. Zo kan de wens om de verzameling van ruim 800 tentoonstellingsaffiches van begin jaren dertig van de vorige eeuw tot aan het heden te digitaliseren dit jaar eindelijk worden opgestart. De affiches geven een prachtig beeld van de diversiteit in tentoonstellingen en veranderende ideeën in ontwerpgeschiedenis en communicatie richting publiek.

Ook dit jaar is verder gewerkt aan de digitalisering van de prenten in de 30 albums afkomstig uit de verzameling van koning Friedrich August (II) van Saksen (1797-1854). Via de online collectie zijn 376 prenten in 4 albums toegankelijk gemaakt. Daarnaast is gewerkt aan verbetering van de registratie van 382 prenten van Picasso, een cluster van 149 prenten van de school van Fontainebleau, en is een vliegende start gemaakt met de aanvullende registratie van 826 Nederlandse zeventiende-eeuwse tekeningen. Al deze objecten hebben nu ook een professionele foto en zijn toegankelijk via de online collectie.

Herkomstonderzoek

Het restitutieverzoek naar een tekening van Max Liebermann is afgerond met als uitkomst dat, na overleg met de erven, de tekening in de collectie blijft (zie aanwinsten). Er loopt momenteel nog een restitutieverzoek naar twee schilderijen van Honoré Daumier. Het museum verwacht hiervoor in 2025 een bindend advies van de Restitutiecommissie. In het kader van 25 jaar restitutiebeleid in Nederland neemt het museum deel aan verschillende bijeenkomsten en symposia rondom het thema herkomstonderzoek en verloren bezit als gevolg van het naziregime.

Bibliotheek

Iedere vrijdagmiddag bespreekt de bibliothecaris in het Depot een 'Boek van de maand'. Dit heeft vele enthousiaste reacties opgeleverd van het publiek en zal volgend jaar worden voortgezet onder een nieuwe titel: Verborgene Boeken. Dit jaar zijn tien publicaties besproken, waaronder *Les mains dans les poches* (1965) door Benjamin Péret en Robert Lagarde, afkomstig uit de bibliotheek van Her de Vries, een surrealistische kunstenaar die het museum zijn omvangrijke bibliotheek schenkt bestaande uit circa 4.000 publicaties. Het catalogiseren hiervan is een meerjarig project.

Het aantal nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek dit jaar bedraagt 764. Een bijzondere bibliotheekaanwinst is de tentoonstellingscatalogus van Salvador Dalí uit 1941 die verscheen bij zijn laatste tentoonstelling in de Julien Levy Gallery in New York. De catalogus bestaat uit drie aan elkaar geplakte kartonnen vellen. Één van de schilderijen die in de lijst tentoongestelde werken wordt genoemd, *Visage of the War*, bevindt zich in onze museumcollectie onder de titel: *Le visage de la guerre*.

Onderzoek

In 2024 en de komende jaren werkt het museum aan een aantal grote onderzoeksprojecten in de voorbereiding naar een nieuwe collectieopstelling in het vernieuwde museum, waaronder een voortzetting van het onderzoek naar de relatie tussen het koloniale en slavernijverleden en de collectie, en het onderzoek naar de eigen tentoonstellingsgeschiedenis. Een ander voorbereidend project is gekoppeld aan platform *De Andere Helft. Vrouwen in de Nederlandse kunstwereld (1780-1980)*, waaraan het museum zich gecommitteerd heeft samen met het Rijksmuseum, Stedelijk Museum, RKD en de UvA. Onderzoeker Bram Donders voltooit dit jaar zijn onderzoek *Nagelaten. Vrouwelijke schenkers en legatoren aan Museum Boijmans Van Beuningen (1849-heden)*, mede begeleid door Rachel Esner van de UvA en gefinancierd met de NWO Museumbeurs en het J.S.H. Bröcker Fonds. De resultaten worden gepubliceerd in een inleidend hoofdstuk van een Boijmans Studie die in 2026 of 2027 verschijnt.

De samenwerking met de RCE binnen het projectprogramma 'Erfgoed van de 20ste eeuw' wordt dit jaar afgerond met een symposium over een van de projecten rondom Karel Appel, dat georganiseerd wordt in het Depot in samenwerking met de RCE en de Karel Appel Foundation.

Dankzij het eerste surrealismestipendium dat mogelijk is gemaakt door de ruimhartige jaarlijkse gift van een particuliere begunstiger, krijgt in het najaar een beginnend kunsthistoricus de kans om onderzoek te doen naar een specifiek vraagstuk dat relevant is voor de overzichtstentoonstelling *500 Jaar Fantastische Kunst* die het museum na de heropening wil organiseren.

Uitgeverij

In het najaar brengt de uitgeverij van het museum het negentiende deel in de serie Boijmans Studies uit: *Kunst omkaderd. Lijsten in de collectie negentiende-eeuwse schilderkunst*. Auteur Milou Goverde heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar negentiende-eeuwse schilderijlijsten in de collectie. Het onderzoek geeft niet alleen nieuwe inzichten in de stilistische ontwikkeling en productie, maar ook in de inhoudelijke keuzes die directeuren, verzamelaars en kunstenaars ten aanzien van lijsten maakten, en in problematieken rond oorspronkelijkheid en restauraties. Op 3 oktober vindt een expertmeeting en boekpresentatie plaats in het Depot.

Naast het jaarverslag, dat dit jaar voor het eerst niet meer als gedrukt boekje wordt uitgebracht maar alleen digitaal, geeft de uitgeverij ook de jaarlijkse agenda uit. De Boijmans Agenda 2025 laat een gevarieerd aantal werken uit de collectie zien waarin water een rol speelt. Van een bevroren zee tot bellenblazende kinderen, van tranen tot waterkruiken: ze komen voorbij in 54 kunstwerken uit de collectie met teksten van Alex de Vries.

Na de voltooiing van de online bestandscatalogus *Italiaanse tekeningen 1400-1600* met bijna 400 tekeningen, geeft Paul Holberton Publishing de Engelstalige catalogus *Italian Renaissance Drawings from Museum Boijmans Van Beuningen* uit bij de tentoonstelling in Fondation Custodia in Parijs gelijktijdig met de onderzoekspresentatie in het Depot. Ook wordt meegewerkt aan de publicatie *150 jaar impressionisme. Het licht breekt door in Nederland*, gepubliceerd door Uitgeverij Thoth, bij de tentoonstelling in het Van Gogh Museum.

In het jaarverslag op de website staat een overzicht van alle publicaties.

2. Presentaties

Bij sluiting van het museum in 2019 werd een speciaal programma ontwikkeld om vanaf het moment van sluiting toe te werken naar de heropening: 'Boijmans in Transit'. Dit programma bestaat uit drie fasen. Tijdens de eerste fase (tot 2021) was er nog geen eigen plek voor presentaties. Het museum was dicht, het Depot nog niet open en op Rotterdam Zuid was er slechts een luisterpost. Met de opening van het Depot begon eind 2021 de tweede fase, het museum had weer de mogelijkheid om zelf presentaties te maken en ook de locatie op Zuid kreeg meer vastigheid met een levendig programma. In 2024 bevindt het museum zich voorbij het midden van die tweede

fase: er is een gevarieerd programma rondom de collectie in het Depot en bij Zuid. De bezoeker is op beide locaties een belangrijke deelnemer. Ook buiten de eigen muren organiseert het museum met de eigen collectie goed bezochte tentoonstellingen. Dat gebeurt in Nederland o.a. in de vorm van samenwerkingsprojecten en in het buitenland in de vorm van reizende tentoonstellingen.

Een belangrijke ontwikkeling vanaf 2024 is de structurele beschikbaarheid van galerie III op de vijfde verdieping van het Depot, waarmee een nieuwe programmakoers kan worden uitgezet. Hierdoor wordt het mogelijk om grotere museale tentoonstellingen te organiseren en zo het inhoudelijke profiel van het Depot en het toekomstige museum aan te scherpen. Binnen een semestersysteem, met twee wisselingen per jaar, wordt voortaan een publieksprogramma aangeboden met een grote hoofdtentoonstelling, twee aanvullende depotpresentaties en een gevarieerde reeks activiteiten.

Museum Boijmans Van Beuningen

Vanaf januari 2024 werkt de organisatie hard om het spectaculaire project *Snakken naar Boijmans* te realiseren. Het museum is al vijf jaar dicht, het asbest is verwijderd en de besluitvorming over het definitieve ontwerp laat op zich wachten. Het museum pakt de kans om het ontmantelde museumgebouw voor publiek open te stellen en samen het 175-jarig jubileum te vieren. Het maakt met de eigen collectie en met nieuw en in opdracht gemaakt werk van hedendaagse kunstenaars en ontwerpers een veelzijdige kunsttour over de bouwplaats. De praktische voorbereiding van *Snakken naar Boijmans* blijkt een uitdagend proces, waarbij ook de gemeente en de veiligheidsregio betrokken zijn en dat nodig is om het gebouw toegankelijk te laten verklaren voor publiek en de benodigde vergunningen rond te krijgen.

Het inhoudelijke concept draait om 'echo's uit het verleden en dromen over de toekomst'. Voor de tentoonstelling wordt een aantal opdrachten gegeven aan hedendaagse kunstenaars, onder wie Rory Pilgrim, Kevin Osepa, Esther Tielemans, Adrianus Kundert en melanie bonajo. Naast de opdrachten zijn ook werken uit de collectie van het museum te zien.

Snakken naar Boijmans is een samenwerking met Verhalenhuis Belvédère, de Rotterdam Architectuurmaand en AIR (Architectuur Instituut Rotterdam). Naast de kunsttoer zijn er tal van activiteiten, waaronder een speciale thema-aflevering van de talkshow Rotterdam Late Night en een jubileumeditie van *Kunst4Kids*, een verkooptentoonstelling waarbij kinderen worden uitgenodigd om zonder hun ouders een kunstwerk te kopen. Dit project wordt door Stichting Jarige Job gesponsord, zodat ook kinderen voor wie het vaste bedrag van 35 euro te veel is, een werk mee naar huis kunnen nemen.

Snakken naar Boijmans duurt vijf weken, trekt 36.000 bezoekers, ontvangt enthousiaste en soms geëmotioneerde reacties van bezoekers en krijgt positieve pers.

Depot Boijmans Van Beuningen

In het Depot vinden dit jaar tijdelijke presentaties, diverse collectiewisselingen en speciale activiteiten plaats. De tentoonstellingen zijn te zien in de galerieruimtes op de derde, vierde en vijfde verdieping, op de tweede verdieping langs de wand tegenover het restauratieatelier en in een compartiment dat oorspronkelijk is bedoeld voor huurders. Daarnaast zijn in de atriumvitruines regelmatig wisselingen met onder andere kunstenaarsinterventies. Een volledig overzicht van de presentaties is te vinden in het jaarverslag 2024 op onze website. Hieronder een selectie.

Lievelingen in Galerie III

In maart wordt galerie III op de vijfde verdieping in gebruik genomen. Dat gebeurt met de opening van *Lievelingen*, een grote tentoonstelling met hoogtepunten uit de collectie, samengesteld door conservator Peter van der Coelen. Sommige schilderijen behoren al 175 jaar tot de hoogtepunten, zoals het *Korenveld* van Jacob van Ruisdael uit de collectie van Frans Boijmans, een van de naamgevers van het museum. Andere meesterwerken zijn veel later verworven, zoals de *Toren van Babel* van Pieter Breugel, uit de verzameling van D.G. van Beuningen, de andere naamgever van het museum. Meer dan 10.000 bezoekers zijn gevraagd naar hun lievelingen uit de collectie. De meest gewaardeerde werken zijn opgenomen in de tentoonstelling.

In september ondergaat *Lievelingen* een kleine wisseling. Enkele werken gaan op reis en worden vervangen door nieuwe aanwinsten, zoals *Bosvarens* (ca.1880) van Bertha Wegmann en ook het werk dat door het publiek als absolute lieveling wordt aangemerkt: *Spelende katjes* (ca.1890) van Henriëtte Ronner-Knip.

Bijzonder aan deze tentoonstelling is ook de opstelling met glazen ezels, naar het iconische ontwerp van de Italiaanse architect Lina Bo Bardi uit 1968. Haar ontwerp had als doel om schilderijen van hun heilige karakter te

ontdoen en te presenteren als handgemaakte objecten, inclusief de achterkant. Mooi passend bij de essentie van het Depot als transparant werkgebouw.

Lievelingen XL in Galerie I en II

In aanvulling op de *Lievelingen* op de glazen standers, selecteert conservator Saskia van Kampen-Prein werken van groot formaat uit de collectie moderne en hedendaagse kunst. Het publiek ziet hier kunstwerken van Rotterdammers naast werken van internationaal beroemde namen. Samen schetsen zij een beeld van de deelcollecties Zero, Op-art en conceptuele kunst.

Op de rails: Kunst omkaderd

Eind september opent *Op de rails: Kunst omkaderd* met verhalen achter acht schilderij-lijstcombinaties uit de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen met als centrale vraag: wat maakt de schilderijlijst zo bijzonder? Net als de schilderijen hebben de lijsten vaak al een heel leven achter zich. De presentatie is gebaseerd op het onderzoek van kunsthistoricus Milou Goverde over de geschiedenis van de schilderijlijst in de negentiende eeuw. Goverde publiceert haar bevindingen in een Boijmans Studie. Tijdens een expertmeeting gevolgd door een boekpresentatie nemen Goverde en conservator Ruben Suykerbuyk het publiek mee in de onderbelichte wereld van de schilderijlijst.

Open Dag Depot

De Open Dag Depot vindt jaarlijks plaats op de derde zaterdag van september. Iedereen is gratis welkom om kennis te maken met het Depot. Er is speciale programmering, waaronder live muziek op zaal, een educatief programma voor kinderen en er zijn speeddates met kunstwerken. Ook zijn er presentaties van huurders in het Depot, zoals Verhalenhuis Belvédère en Lakeside. De Open Dag Depot trekt 2.734 bezoekers. Uit persoonlijk afgenomen enquêtes onder de bezoekers die dag blijkt dat 75 procent van hen het Depot voor het eerst bezoekt en de dag zeer positief waardeert.

Family of Objects

In oktober volgt de eindpresentatie van *Family of Objects*, een project dat tweeënhalf jaar duurde en waarbij kunstwerken uit de collectie door bezoekers en medewerkers worden bekeken alsof ze familieleden van elkaar zijn. Dit resulteerde in tal van onverwachte familierelaties en humoristische verhalen. *Family of Objects* fungeert tevens als experiment om nieuwe vormen van publieksparticipatie te verkennen. Het project wordt afgerond met een symposium in zaal Coert in het Depot.

Bruiloft van The Hybrid Couple, Alicia Framis en Ailex Sibouwelingen

Op zaterdag 9 november 2024 vindt in het atrium een bijzondere gebeurtenis plaats: kunstenaar Alicia Framis treedt in het huwelijk met Ailex Sibouwelingen. Ailex is geen mens, maar een interactief AI-hologram gebaseerd op een combinatie van haar drie ex-partners. Het huwelijk is een spectaculaire kunstperformance met als titel *The Hybrid Couple*. Het is ook een technisch uitdagend project en een serieuze verkenning van relaties tussen mens en technologie in onze tijd. AI speelt een steeds grotere rol in het persoonlijke leven en in de vervulling van allerlei (emotionele) behoeften. Maar waar liggen de grenzen van deze toepassingen als het ons gevoelsleven betreft? Het huwelijk tussen Alicia Framis en Ailex is een artistieke performance die vragen oproept zoals: welke rol kan AI spelen in het menselijke gevoelsleven? Kan deze technologie ons minder eenzaam maken? Kan AI voldoen aan de emotionele voorwaarden die nodig zijn voor een goed huwelijk?

De huwelijksplechtigheid van *The Hybrid Couple* is een samenwerking met de Rabobank, die met hun Rabo Art Collection investeert in de aankoop van de trouwjurk.

Geheimen van Italiaanse tekeningen

Eind 2024 opent een presentatie rondom de collectie Italiaanse renaissancetekeningen, samengesteld door conservator Rosie Razzall. Deze tentoonstelling vormt de afsluiting van het Getty Paper Project, waarin deze deelcollectie zes jaar lang is onderzocht in samenwerking met onderzoekers van andere instituten in binnen- en buitenland. De presentatie daagt met prikkelende vragen de bezoekers uit om actief de anatomie van de tekeningen te ontleden: Welke geheimen schuilen er achter de tekeningen? Welke verhalen kunnen ze ons vertellen? De bezoeker leert belangrijke aanwijzingen onderscheiden om te achterhalen waar en wanneer de tekening is gemaakt, of wie de kunstenaar is. De tentoonstelling legt bijvoorbeeld uit waarom blauw papier vaak

geassocieerd wordt met kunstenaars uit Venetië, terwijl kunstenaars uit Florence liever tekenden met rood krijt. Ook leert de bezoeker om een vervalsing op te sporen.

Deze tentoonstelling is een mooi voorbeeld van hoe een depotpresentatie een diepere inkijk kan bieden in de werkpraktijk van een museum. Het publiek kijkt mee over de schouder van de conservator en wordt actief deelgenoot van het onderzoek en de collectie.

Zuid. Boijmans Van Beuningen

Van 2020 tot en met 31 december 2024 werkt Museum Boijmans Van Beuningen op Rotterdam Zuid aan een innovatief museaal concept. Dat doen we vanuit een markante locatie in een voormalig technische school aan de Hillevliet, waar ook andere huurders uit de culturele en maatschappelijke sector zich hebben verzameld. Het museum werkt samen met partners uit de culturele sector, het sociaal-maatschappelijke veld, het onderwijs, kunstenaars en bewoners uit de wijk aan een unieke combinatie van kunst, erfgoed, talentontwikkeling en werkgelegenheid. Kunstenaars en collectieven krijgen de kans om nieuwe verbindingen te leggen tussen kunst, erfgoed en de lokale gemeenschap. Deze trajecten richten zich op collectief leren, participatie en sociale kunstpraktijken, en resulteren in vernieuwende samenwerkingen.

Kunstenaarsopdrachten

De Belgische kunstenaar Ignace Cami presenteert *A Place at the Table*, een project waarin hij middeleeuwse baardmankruiken uit de museumcollectie onderzoekt en samen met Rotterdammers nieuwe gezichtskruiken creëert. Deelnemers maken hun eigen kruik, die op traditionele wijze wordt vervaardigd en afgebakken. Na een symposium worden deze feestelijk onthuld en in het Depot wordt een historische baardmankruik uit de collectie naast een hedendaagse variant tentoongesteld. Ook verschijnt er een kunstenaarspublicatie.

In de zomer neemt Harm Goslink Kuiper het stokje over met *Jubal & Goslink: hun muziek en instrumenten*. Geïnspireerd door een zestiende-eeuwse gravure reconstrueert hij een atelier waarin hij muziekinstrumenten bouwt, waaronder een gitaar, gebaseerd op kunstwerken uit de collectie. Tijdens de zomervakantie kunnen kinderen deelnemen aan workshops waarin ze zelf muziekinstrumenten en kostuums maken voor een muzikale processie door de buurt.

Het jaar wordt afgesloten met *Bericht van de duif* van Shani Leseman en G.C. Heemskerk. Dit project onderzoekt de relatie tussen mensen en duiven, waarbij de duif niet langer alleen als symbool wordt gezien, maar ook als individu met bestaansrecht. De kunstenaars verkennen hoe kunst kan bijdragen aan het welzijn van stadsduiven, die vaak onder moeilijke omstandigheden leven.

Dit jaar besluit het museum met pijn in het hart de deuren van Zuid. Boijmans Van Beuningen per 31 december 2024 te sluiten vanwege het uitblijven van structurele subsidie vanuit het Rotterdamse Cultuurplan 2025-2028. Zonder structurele steun vanuit de gemeente Rotterdam kan de locatie niet open blijven. Tot en met 14 december 2024 loopt het geplande programma op deze locatie door. Het museum evalueert wat het van Zuid heeft geleerd en hoe de zeer waardevolle contacten kunnen worden gekoppeld aan het programma in het Depot en in samenwerking met andere partijen in de stad. Het museum is alle deelnemers, bezoekers en samenwerkingspartners en met name die uit de wijk zeer dankbaar voor hun waardevolle bijdrage aan het onderzoek en het programma.

Reizende tentoonstellingen

Ook dit jaar is de collectie op reis. In april opent in het Musée national des beaux-arts in Québec (MNDBQ) de tentoonstelling *Rembrandt – Gravures du Museum Boijmans Van Beuningen*. De selectie van ruim 80 etsen van Rembrandt was hiervoor al te zien in het Amerikaanse Worcester Museum of Art. Bij deze editie worden ook kunstwerken uit de zeventiende tot de eenentwintigste eeuw uit de collectie van het MNBAQ getoond om te laten zien hoe Canadese kunstenaars in verschillende perioden werden geïnspireerd door Rembrandt en/of door Nederlandse kunst en hoe beelden en ideeën reisden tussen Europa en Noord-Amerika. In oktober opent in Fondation Custodia in Parijs een tentoonstelling met 120 Italiaanse renaissance-tekeningen. Voor het eerst zijn zoveel tekeningen uit dit deel van de wereldvermaarde tekeningencollectie van het museum bij elkaar te zien.

3. Educatie en publieksbegeleiding

Het museum organiseert op het gebied van educatie en publieksbegeleiding bij iedere presentatie een gevarieerd en inspirerend programma. Doel hiervan is iedereen de kans te bieden om kunst en erfgoed van dichtbij te ontdekken. Bezoekers spelen een actieve rol in het programma en het beleven van kunst en erfgoed. In het Depot beslissen bezoekers mee welke werken te zien zijn in de tentoonstelling *Lievelingen* en het meerjarige participatieve project *Family of Objects* resulteert in een kennissessie en een tentoonstelling. Schoolgroepen en deelnemers van Zuid. maken dit jaar niet alleen – soms voor het eerst – kennis met publiekslievelingen uit de collectie, maar ontdekken tijdens *Snakken naar Boijmans* ook het museumgebouw. Met speciaal busvervoer komen de deelnemers van de Kunstwerkplaats zo meerdere keren op bezoek.

Onderwijs

Het museum biedt in 2024 in totaal 15.421 leerlingen een onderwijsprogramma. Ten opzichte van de vorige twee jaren sinds het Depot open is, stijgt het aantal bezoekers dat in schoolverband het Depot bezoekt. Hieronder enkele voorbeelden uit het onderwijsprogramma:

Docentenmiddag

In het voorjaar vindt een docentenmiddag plaats bij de tentoonstelling *Lievelingen* waarvoor 39 leerkrachten zich aanmelden. Op 13 november vindt in samenwerking met het Nieuwe Instituut en de Kunsthal Rotterdam een tweede docentenmiddag plaats. Er melden zich 60 docenten aan voor een van de deelsessies in het Depot. In samenwerking met Zadkine wordt op Zuid. een workshop voor 29 decanen georganiseerd.

Zuid. en samenwerking met Zadkine

In totaal bezoeken 3.836 leerlingen Zuid., van wie 1.352 kinderen en ook 937 volwassenen een open-inloopworkshop in de Kunstwerkplaats volgen. Gedurende de meerjarige samenwerking met Zadkine Startcollege zijn vijf studenten twee dagdelen per week op Zuid. voor het programma 'Leren in de praktijk', waarbij ze assisteren in de Kunstwerkplaats en bij de kunstenaarsprojecten.

Cultuurcoaches en andere vormen van samenwerking met het onderwijsveld

Op zes verschillende scholen geven cultuurcoaches structureel les aan in totaal 1.058 leerlingen, waarvan 558 leerlingen van het primair onderwijs en 500 leerlingen van het voortgezet onderwijs. Daarnaast werkt het museum samen met vijf scholen en vijf culturele instellingen binnen vier *KunstPakt* trajecten waarin wordt onderzocht hoe het museum kan bijdragen om kunst en cultuur een vast onderdeel te laten zijn van deze scholen. Projectmatig werkt het museum samen met de Willem de Kooning Academie, Rotterdam Art and Sciences Lab en Pabo Hogeschool. Met de Erasmus Universiteit is sinds 2015 een structurele samenwerking waarbij geneeskundestudenten getraind worden in het observeren en communiceren ten behoeve van het vak klinisch redeneren.

Publieksprogramma

11.637 bezoekers nemen deel aan een educatieve activiteit.

In 2024 kenmerkt het publieksprogramma in het Depot zich door de diversiteit in aanbod, opzet en publieksgroepen. Van een internationaal symposium rondom kunstenaar, model, kok en oorlogsfotograaf Lee Miller tot een serie concerten in het atrium in samenwerking met Motel Mozaïque.

Het publieksprogramma stimuleert ook directe uitwisseling tussen het publiek en medewerkers van het museum die normaal gesproken vooral achter de schermen aan het werk zijn. Medewerkers van de bibliotheek bespreken wekelijks een bijzonder boek uit de collectie tijdens *Boek van de Maand*. Tijdens *Boijmans Backstage* vertellen medewerkers een bijzonder persoonlijk verhaal. Zo vertelt een conservator over haar lievelingswerk, een restaurator over een bijzondere restauratie en een art handler over het vervoeren van een kunstwerk.

Museumnacht010

Het museum is aanjager van de jaarlijkse *Museumnacht010* die traditiegetrouw in maart plaatsvindt. Zowel het Depot als Zuid. Boijmans Van Beuningen doen dit jaar als locatie aan de nacht mee. Tijdens *Museumnacht010* op 2 maart 2024 staat het Depot bol van de presentaties en ontvangt maar liefst 4.700 bezoekers. De samenwerking met Cult North (een stichting die zich richt op kunsteducatie en talentontwikkeling van jonge autodidacte makers), Motel Poëzie en Kunstbende resulteert in een spetterend programma vol muziek, dans en spoken word op het dak. Wil je zelf aan de slag? Dan krijgt je creativiteit alle ruimte tijdens een kunstworkshop in

het educatieatelier. Op het dak is restaurant Renilde speciaal omgetoverd tot Wendy's Wijnbar. In het Depot zijn veel artiesten deze avond: IMAIR, Kenny Gomez, Kunstbende, Culth North met Neila Moon, Motel Poëzie en BKK. Op Zuid waren dit: FLoW Jam, Ignace Cami, Thyra Coenraad (met drie verhalenvertellers).

Trapsessie: Motel Mozaïque

Van 18 tot 20 april 2024 neemt het MOMO (Motel Mozaïque) Festival de stad over met een wervelend programma vol kunst, muziek en performances. Het programma bestaat uit nieuw talent en bekendere namen uit binnen- en buitenland. Diverse locaties in de stad zijn onderdeel van het festival, waaronder het Depot. Hier zijn optredens te beleven van Ranie Ribeiro, Sydney Lowell en Djuwa Mroivili. Het publiek zit in een intieme setting op de trap omringd door kunst, architectuur en de muziek.

Publieksprogramma bij Zuid. Boijmans van Beuningen: workshops en Zaterdag op Zuid.

Op Zuid komen 1.620 bezoekers af op evenementen en activiteiten. Om bezoekers op verschillende niveaus deelgenoot te maken van de projecten zijn er grote en kleine activiteiten. Zo vinden er workshops plaats waarbij deelnemers integraal onderdeel zijn van het maakproces of de conceptontwikkeling, zoals de sessie voor het maken van de het eerdergenoemde project van Ignace Cami voor maximaal 8 personen. Grotere evenementen zoals *Zaterdag op Zuid*, waar projecten worden gedeeld met het grotere publiek, trekken bezoekersgroepen tussen de 50 en 250 personen. Ook komen collega's van andere musea en kunstinstellingen, van fondsen en universiteiten tot onderzoeksinstituten, langs om te zien hoe Zuid. omgaat met institutionele, sociale en maatschappelijk vraagstukken rondom musea en kunst.

Een voorbeeld: in samenwerking met kunstenaar en ontwerper Yi-Fei Chen is een workshop ontwikkeld die een brug slaat tussen de manier van werken bij Zuid. en het Depot. Op fantasierijke wijze laat Chen deelnemers het ontwerpproces van probleemstelling tot object doorlopen. Haar eigen proces dat leidde tot *Teargun*, een werk dat nu onderdeel is van de collectie, vormt hiervoor de basis. Naast het ontdekken van dit ontwerpproces maken de deelnemers ook kennis met elkaar en ontdekken meer over zichzelf door de toepassing van methoden uit de narratieve psychologie. De workshop vindt plaats op Zuid. en in het Depot met 25 participanten.

Zaterdag op Zuid

Tijdens een Zaterdag op Zuid kan iedereen die dat wil bij de Kunstwerkplaats aan de slag. Tijdens de editie in april zijn er naast het lopende programma van de Kunstwerkplaats ook nieuwe onderdelen te zien. Dit programma is gekoppeld aan *South Explorer*, een culturele manifestatie op Rotterdam-Zuid. Andere deelnemers zijn o.a. Cultuurwerkplaats Tarwewijk, Gemaal op Zuid, Murals Inc., Niffo en de Sportkantine.

Kunstwerkplaats en Jeugdvakantiepaspoort

Ieder schoolgaand kind in Rotterdam ontvangt in de zomer een Jeugdvakantiepaspoort: een boekje vol (culturele) activiteiten waarmee ze ook in de Kunstwerkplaats van Zuid. Boijmans Van Beuningen terecht kunnen. Ook andere bezoekers kunnen aan de slag tijdens een van de inloopworkshops in de schoolvakanties. Er zijn verdiepingsworkshops bij de tentoonstellingen *Lievelingen* en *Family of Objects* en tijdens de maandelijkse workshop Kunst Inpakken kunnen bezoekers ervaren hoe het is om als een echte art handler met kunst om te gaan.

Toegankelijkheid

The Floor is Yours

Dit is een tweejarige internationale samenwerking tussen Museum Boijmans Van Beuningen, mumok (Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien) in Oostenrijk en Mart (Museo di arte moderna e contemporanea di Trento Rovereto) in Italië. Dit project levert mooie programma's en workshops op met lokale partners Cult North en de dovengemeenschap via Mauvier Kunst en Cultuur in Gebaren. Samen organiseert het museum performances tijdens de museumnacht, workshops fotografie en gesprekken met en voor leden van de communities. Binnen dit project wordt een focusgroep opgericht met jongeren uit de Rotterdamse dovengemeenschap. 2024 staat voor deze focusgroep vooral in het teken van het leren kennen van de organisatie en een verkenning van mogelijkheden voor programmering in 2025.

Speciale ontvangsten

Voor mensen met een mobiliteitsbeperking, zoals mensen die slecht ter been zijn, met een rollator lopen, of in een rolstoel zitten, wordt een zelfstandig bezoek aan *Snakken naar Boijmans* afgeraden. Omdat het gebouw ook

tijdens *Snakken naar Boijmans* een officiële bouwplaats is, zijn er veel obstakels zoals ongelijke vloerdelen en gaten in de vloeren. Daarnaast zijn er geen werkende liften. Voor deze mensen organiseert het museum speciale ontvangsten. Deze vinden plaats naast de vaste programma's voor mensen met een visuele beperking (Ongezien Boijmans) en mensen met een auditieve beperking (Boijmans met Gebaren). Er wordt gezorgd voor voldoende hellingbanen en obstakels op de grond worden verholpen. Omdat de bovenetage niet goed toegankelijk is, wordt een aantal kunstinterventies speciaal voor deze gelegenheid naar beneden verplaatst. Bij de tentoonstelling *Lievelingen* wordt een nieuwe editie van de rondleiding Ongezien Boijmans ontwikkeld, met diverse tactiele materialen.

Publieksbegeleiding

59.148 mensen nemen deel aan een rondleiding in het Depot.

Het museum ziet publieksparticipatie als een essentieel onderdeel van zowel het algemene programma als de bijzondere projecten en experimenteert daarom met analoge en digitale methodes om bijdragen van het publiek te verzamelen, te borgen en te verwerken tot nieuwe verhalen en projecten.

Depot app

Bezoekers kunnen veel informatie vinden in de Depot-app. Bij presentaties in de galeries of in het kader van *Onderzoek op de rails* fungeert de app als bron voor objectinformatie. Voor de tentoonstelling *Lievelingen* op de vijfde verdieping van het Depot is de app uitgebreid met de mogelijkheid om een route langs bepaalde kunstwerken te volgen. Daarnaast kunnen bezoekers, net als bij de eerdere tentoonstelling *Hoogtepunten*, aangeven wat hun eigen lievelingswerk is, ditmaal vanuit een uitgebreidere database met een op visuele kenmerken ingerichte zoekmachine.

Mede dankzij de inspanningen van kunstdocenten, een tijdelijke medewerker en filosofiestudenten van de Erasmusuniversiteit zijn er dit jaar 98 nieuwe verhalen aan de app toegevoegd. Sommige verhalen gaan over kunstwerken die zichtbaar staan opgeslagen in vitrines en voor zichtramen, andere gaan over kunstwerken die in de galeries zijn gepresenteerd en die een relatie hebben met *Family of Objects* en/of met de actualiteit.

Digitale rondleidingen en meer

Er zijn twee digitale rondleidingen in het Depot ontwikkeld: een voor families met jonge kinderen en een voor jongeren. De laatste tour is verrijkt met tekeningen van de Rotterdamse kunstenaar Conform Cox. In 2024 worden 498 bezoekersvragen beantwoord die via de app en de collectiewebsite binnenkomen. Aan de informatieschermen in het Depot zijn in 2024 videoclips toegevoegd over herkomstonderzoek en over negentiende-eeuwse schilderijlijsten, ter gelegenheid van de tentoonstelling *Kunst omkaderd*.

Niet alle publieksbegeleiding is digitaal. Voor *Snakken naar Boijmans* is een tweezijdige plattegrond van de route door het museumgebouw gemaakt. De ene kant toont de architectuurroute, de andere kant de kunstroute. Daarnaast zijn er informatiekaarten met tekeningen van Conform Cox over alle getoonde *Echo's en Dromen*. Ook bij de tentoonstelling *Geheimen van Italiaanse tekeningen* worden bezoekers aangespoord tot actie. Op de tentoonstellingswanden is te zien welke aspecten van een tekening kunsthistorici onderzoeken. Bezoekers kunnen het onderzoeksproces volgen aan de hand van een reproductie van een Italiaanse tekening.

Educatievideo's

In 2024 start het museum met de archivering en digitalisering van de collectie educatievideo's in de MamaMedia-database, parallel aan de collectie kunstvideo's. Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw produceert het museum educatieve video's. Het copyright van deze video's ligt in bijna alle gevallen bij het museum zelf, waardoor dit materiaal in de toekomst gemakkelijk kan worden geprogrammeerd, zowel in het Depot en het museum als online. Naar aanleiding van het overlijden van kunstenaar Richard Serra en voormalig museummedewerker Paul Donker-Duyvis is op het grote scherm in het educatieatelier een video getoond van een interview dat Donker-Duyvis met Serra afnam naar aanleiding van de plaatsing van diens sculptuur *Waxing Arcs* in 1980.

Traineeship

2024 is het derde en laatste jaar dat Gianni Antonia als trainee conservator educatie aan het museum is verbonden. Dit jaar rondt hij zijn onderzoek *New Realities* af met een kennissessie op Zuid. Tijdens deze sessie wordt de in 2023 ontwikkelde game gepresenteerd en getest. De voor de game gemaakte 3D-scans zullen worden opgenomen in de Depot app. Antonia heeft dit jaar ook een 3D-replica ontwikkeld van *The Bee* van Walter van Beirendonck. Behalve in de app zal deze replica in 2025, met uitgebreide toelichting over de

conserveringsproblematiek van relatief nieuwe materialen als latex, door bezoekers zijn te raadplegen op de informatieschermen.

4. Marketing en communicatie

De viering van het 175-jarig jubileum is in 2024 een leidraad in de marketing en communicatie. Vieren is een goed moment om terug te kijken én vooruit te blikken, om te laten zien waar je vandaan komt en waar je naartoe wilt. Dat gebeurde vooral met *Snakken naar Boijmans*. Museum Boijmans Van Beuningen anno nu wordt gekenmerkt door het monumentale museumgebouw dat nog enkele jaren gesloten is voor renovatie en vernieuwing en het geopende Depot; een werkgebouw *in full swing*. Ruim 215.000 mensen bezoeken in 2024 het Depot. De locatie Zuid draait in 2024 het laatste programma.

Het jubileum vormt de aanleiding om de merkpropositie van het museum en de verschillende uitingen tegen het licht te houden. Voor de goede verstaander is er één wijziging die in het oog springt. Voortaan spreken we niet meer van Depot Boijmans Van Beuningen maar het Depot van Museum Boijmans Van Beuningen. Op deze manier is er één duidelijk merk voor de bezoeker en hebben de verschillende locaties geen 'eigen titel' meer in de communicatie.

Campagnes en programma

Dit jaar staat in het teken van twee grote campagnes: de tentoonstellingen *Lievelingen* en *Lievelingen XL* en het evenement *Snakken naar Boijmans*. De 'lievelingen' zijn niet te missen in het straatbeeld: langs de weg, op metroperrons en in de stad verschijnen driehoeksborden met iconische kunstwerken van onder meer Bruegel, Bosch en Kusama. Het is een goed bezochte en veelvuldig online gedeelde tentoonstelling geworden. Het meest in het oog springende onderdeel van de campagne is de serie waarin museummedewerkers hun lievelingskunstwerk delen. Online verschijnen portretten en korte interviews. Vooral de plaatsingen op social media zijn veel gedeeld en gezien. Daarnaast vinden in het Depot *Backstage*-tours plaats, waarbij medewerkers het publiek meenemen naar hun persoonlijke lieveling. Ook dit kan rekenen op veel belangstelling.

Snakken naar Boijmans is een museumbrede inspanning om 175 jaar Museum Boijmans Van Beuningen te vieren en zowel nieuwe als ervaren bezoekers te verwelkomen in het museumgebouw. Meerdere campagnes, een sterke vertegenwoordiging in pers en media en veel *traffic* op sociale media dragen bij aan het succes: er zijn zo'n 36.000 kaartjes verkocht. *Snakken naar Boijmans* maakt onderdeel uit van de *Rotterdam Architectuur Maand 2024* en is op het gebied van marketing en communicatie een samenwerking met gewaardeerde partners in de stad. Museum Boijmans Van Beuningen trekt hierin samen op met AIR, het Rotterdamse Architectuurinstituut dat de organisator is van deze maand. Er wordt gezamenlijk campagne gevoerd en persberichten verspreid. In het monumentale Van Beuningen-De Vriesepaviljoen is een gezamenlijk hoofdkwartier ingericht met een veelzijdig programma: informatieverstrekking, rondleidingen en talkshows. AIR en het museum hebben samen de media-previews georganiseerd voor de Architectuurmaand als geheel en voor *Snakken naar Boijmans* in het bijzonder. Dat resulteerde in een persbezoeking met bijna 100 genodigden.

Daarnaast vinden in het najaar nog twee bijzondere samenwerkingen plaats. Kunstenaar Alicia Framis trouwt in het Depot van Museum Boijmans Van Beuningen met AI-hologram Ailex. Dit unieke evenement leidt tot veel online exposure en media-aandacht. De bruiloft is georganiseerd in samenwerking met Rabobank en hun Rabo Art Collection, een huurder van een eigen compartiment in het Depot. De communicatie en pers is gezamenlijk verzorgd. Daarnaast ontvangt kunstenaar Pipilotti Rist, die nauw verbonden is aan het museum, de prestigieuze Sikkens Prijs. De uitreiking vindt plaats in de Kunsthal, waarna alle genodigden naar het Depot zijn gewandeld voor de viering in restaurant Renilde.

175 jaar en het publiek

Ter gelegenheid van het jubileum is een speciaal beeldmerk ontwikkeld: een kleurrijke boog rond het getal '175' die verwijst naar de huisstijl van het museum, de bekende drielijs ontworpen door Thonik. Dit beeldmerk is geïntegreerd in alle visuele uitingen van het museum: online, in persberichten, bij samenwerkingen en in de maandelijkse nieuwsbrief, die ruim 16.000 abonnees bereikt.

Bezoekers zijn actief uitgenodigd om hun lievelingskunstwerk in te dienen, zodat dit collectiestuk kon meedingen naar een plek in de geplande wissel van de collectiepresentatie. In het najaar is de top tien gedeeld met het grote publiek. Wat blijkt? Magritte en Bruegel zijn verslagen door de *Spelende katjes* van Henriëtte

Ronner-Knip. Dit schilderij is vervolgens een half jaar lang te zien geweest als onderdeel van de tentoonstelling *Lievelingen* in het Depot.

De bezoeker

Zuid. Boijmans Van Beuningen heeft in 2024 een vol programma gedraaid met focus op inclusiviteit van zo veel mogelijk Rotterdammers en de verbinding met de wijk. De inzet van marketing en communicatie ligt op het bewegen van online geïnteresseerden naar een fysiek bezoek. Vooral de Zaterdagen op Zuid boeken succes. Op sociale media vinden de activiteiten van Zuid een geïnteresseerd, divers en jong publiek.

Deze jongere en meer diverse doelgroepen worden ook bereikt dankzij evenementen en samenwerkingen, zoals de Museumnacht010 en de Open Dag Depot. Beide evenementen trekken dit jaar duizenden bezoekers naar het Depot. Uit een steekproef-enquête blijkt dat deze evenementen veel nieuwkomers trekken. Zij geven aan dat het gebouw als totaalplaatje de grootste aantrekkingskracht heeft. De combinatie van het werkgebouw en de programmering, waarbij bezoekers altijd iets van dat werk kunnen zien of zelf ervaren, blijft een sterke magnetische werking uitoefenen. Deze inzichten dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het publieksbeleid voor het Depot. Zo zijn bezoekers tijdens gewone openingstijden vaker verrast met invullingen uit eerdere succesvolle evenementen: bijvoorbeeld een live optreden door een pianist, harpist of cellist in de tentoonstelling *Lievelingen*. Feedback leert dat deze eenvoudige toevoegingen zeer worden gewaardeerd. De communicatieboodschap dat het Depot géén museum is, lijkt goed te zijn geland. Bezoekers zien het als een plek waar je altijd iets nieuws kunt verwachten – en juist die ‘verrassingen’ worden als grote meerwaarde beschouwd.

Social media

Museum Boijmans Van Beuningen is uitermate actief op sociale media, één van de belangrijkste communicatiekanalen. Met ruim 72.000 volgers op Instagram, 27.000 op LinkedIn en 78.000 op Facebook is het bereik groot. Op andere kanalen, zoals het veelbesproken X (voorheen Twitter) is het museum niet meer actief. Opvallend is de jaarlijkse groei van zo'n 10% op Instagram en LinkedIn, zowel in volgers als qua interactie. Facebook blijft stabiel maar kent minder activiteit. Instagram is met afstand het medium waar de meeste interactie plaatsvindt. Vooral reels en herhaalde posts trekken veel aandacht. Volgers waarderen een blik achter de schermen en speciale evenementen. Daarom ligt de focus op *work in progress* zoals de opbouw van tentoonstellingen, en een persoonlijke invalshoek, zoals de eerder genoemde *Lievelingen*-portretten van medewerkers. Om het bereik te vergroten werkt het museum vaak online samen met andere instellingen. Elke gezamenlijke activiteit wordt door beide partijen gedeeld op sociale media. Dankzij deze strategie zien dit jaar meer dan zes miljoen mensen de content van het museum.

Pers en media

In 2024 is het museum vermeld in meer dan 1.000 artikelen en items in binnen- en buitenlandse media, van buurtkrant tot achtuurjournaal en van blogs tot internationale tijdschriften, zoals lovende recensies in de Franse pers voor de tentoonstelling met Italiaanse tekeningen bij Fondation Custodia in Parijs.

Snakken naar Boijmans is op pers- en mediagebied de grootste uitschieter. Meer dan honderd artikelen en items verschijnen op radio, tv en vooral online. De tentoonstelling krijgt uitgebreide aandacht met recensies, achtergrondverhalen en een paginagroot interview met algemeen directeur Ina Klaassen in dagblad *Trouw*. Het museum zelf komt ook veelvuldig in het nieuws na de positieve ontwikkelingen van de renovatie en vernieuwing van het monumentale museumgebouw. Andere zaken die goed in de media vallen zijn de *Open Dag Depot 2024* en de samenwerking met het Van Gogh Museum. De bruiloft van Alicia Framis in het Depot krijgt nationale en internationale aandacht, waaronder een paginagroot stuk in *NRC* en een speciale reportage van *ZDF*.

Ook op mediagebied zet het museum sterk in op samenwerking. Zo is het schilderij *De lentetuin* van Vincent van Gogh uit de collectie van het Groninger Museum onderzocht in het Depot, vanwege de geavanceerde onderzoeksfaciliteiten. Tijdens een gezamenlijk georganiseerde persbezigting zijn de onderzoeksresultaten van dit ooit gestolen en teruggevonden doek gepresenteerd. Een gedeeld succes, met aandacht voor zowel de collectie van het Groninger Museum als voor de expertise en collegialiteit van het Depot.

5. Relatiebeheer en filantropie

Bijeenkomsten en activiteiten voor schenkers en sponsors

Museum Boijmans Van Beuningen wordt door vele handen gedragen. Dankzij de financiële steun van alle begunstigers kan het museum een breed publiek inspireren door middel van presentaties in het Depot, programma's op Zuid., extramurale tentoonstellingen in Nederland en reizende tentoonstellingen in het buitenland, educatieve projecten, nieuwe aanwinsten en restauraties. Samen zorgen deze voor unieke kunstervaringen voor bezoekers in Rotterdam, Nederland en wereldwijd. Elk jaar organiseert het museum voor zijn trouwe schenkers en sponsors verschillende bijeenkomsten en activiteiten. Enkele hoogtepunten:

Samenwerking met huurders in het Depot en met andere partijen

Tot de hoogtepunten horen onder andere de bijeenkomsten die schenkers, partners en sponsors van het museum in het Depot organiseren. Jaarlijks programmeren Lakeside Collection en Rabobank tentoonstellingen en evenementen in hun compartimenten en elders in het Depot. Het museum waardeert hun betrokkenheid en toekomstige initiatieven worden met belangstelling tegemoet gezien. Het museum is trots op de samenwerking en dankbaar voor hun blijvende bijdrage aan de levendigheid in het Depot.

Feest Kring Van Eyck

Op 22 maart vindt in het Depot het jaarlijkse feest plaats voor leden van de Kring Van Eyck en van de Gezelschappen. Wethouder Said Kasmi opent met directeur Ina Klaassen de tentoonstelling *Lievelingen* op de vierde en vijfde verdieping. Na de ceremoniële opening geven conservatoren een toelichting bij diverse kunstwerken op zaal. De avond heeft een dresscode: 'kom verkleed als uw favoriete kunstenaar of kunstwerk'. De beste outfit wint een prijs, bestaande uit een inpakworkshop voor drie personen en een Boijmans goodiebag.

Jaarlijks diner Boijmans Businessclub

Op 15 april vindt het jaarlijkse Boijmans Business Diner plaats voor de leden van de Business Club. De avond staat in het teken van de tentoonstelling *Lievelingen* gecombineerd met het educatieve programma Ongezien Boijmans, voor mensen met een visuele beperking. Met speciale brillen ondergaan de leden van de Business Club hoe het is om kunst te ervaren indien er sprake is van een visuele beperking.

Conservator vertelt

Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst 'De conservator vertelt' voor Gezelschapsleden geeft een conservator een verdiepende blik op de collectie. Op 22 april presenteert conservator tekeningen Rosie Razzall een selectie met zeldzame Italiaanse renaissance tekeningen van onder meer Leonardo da Vinci en Tintoretto, die vanwege de kwetsbare conditie zelden worden getoond. De bijeenkomst dient als voorbereiding op een bezoek aan de tentoonstelling in Parijs later in het jaar.

Behind the Scenes

Voor de Bedrijfsvrienden en de Business Club organiseert het museum jaarlijks bijeenkomsten onder de noemer 'Business Behind the Scenes', waarbij steeds op een andere manier naar kunst wordt gekeken. Op 27 mei 2024 staat de tentoonstelling *Lievelingen* centraal. De leden krijgen uitleg over de totstandkoming van de tentoonstelling met toelichting op enkele werken. Een tweede bijeenkomst wordt georganiseerd op 26 september, waarbij de Corporate Members de nieuwe naam Bedrijfsvriend krijgen.

Vriendendag

Op 21 juni vindt de jaarlijkse Vriendendag plaats, een gezamenlijk initiatief van de Rotterdamse culturele instellingen aan het Museumpark. Op deze dag openen alle deelnemende instellingen hun deuren voor hun Vrienden en bieden zij een speciaal programma aan. De zevende editie staat in het teken van unieke verhalen van het Museumpark. In het Depot van Museum Boijmans Van Beuningen gaat conservator pre-industriële vormgeving Alexandra van Dongen in gesprek met Judith Haazebroek, die opgroeide in het voormalige diensthuis van het museumgebouw. Haazebroek deelt herinneringen aan haar bijzondere jeugd als dochter van voormalig museumconciërge Piet Haazebroek.

Schenkers Basis Fonds

Speciaal voor de schenkers aan het Basis Fonds wordt op 8 oktober een bijeenkomst georganiseerd over een van de gedroomde projecten die in de toekomst, wanneer het fonds voldoende kapitaal bevat, gerealiseerd zou kunnen worden: de digitalisering van de collectie tekeningen en prenten. Peter van der Coelen, conservator

prenten en tekeningen, vertelt over het belang van de digitalisering en toont een aantal bijzondere collectiestukken.

Tentoonstellingsbezoek

Met een aantal schenkers van de Gezelschappen, de Kring Van Eyck en het Basis Fonds vindt een exclusief bezoek plaats aan de tentoonstelling *Vive l'impressionnisme!* in het Van Gogh Museum in Amsterdam. Tijdens een speciale avondopenstelling krijgen de begunstigers gratis toegang en bekijken de tentoonstelling samen met directeur Collectie en onderzoek Sandra Kisters (Museum Boijmans Van Beuningen) en conservator Fleur Roos Rosa de Carvalho (Van Gogh Museum).

Op 8 november reizen leden van de Gezelschappen naar Parijs voor een bezoek aan Fondation Custodia. Na een lunch leidt conservator Rosie Razzall de groep door de tentoonstelling *Italian Renaissance Drawings from Museum Boijmans Van Beuningen*, waarin een selectie van 120 meesterwerken uit Rotterdam te zien is.

Zodiaque Kring

Schenkers van objecten worden jaarlijks bedankt voor hun betrokkenheid met een uitnodiging voor een Zodiaque Kring-bijeenkomst. Op 25 november neemt Sandra Kisters, directeur Collectie en onderzoek, de leden van de Zodiaque Kring mee in een aantal opvallende nieuwe aanwinsten van het museum. Bibliothecaris Erik van Bortel licht een bijzondere en omvangrijke schenking surrealistische publicaties van Her de Vries toe. Daarnaast presenteert onderzoeker Bram Donders de slotbevindingen van zijn driejarige onderzoek naar vrouwelijke schenkers en erflaters van Museum Boijmans Van Beuningen.

Boijmans Diner.

Op 13 september vindt het exclusieve Boijmans Diner voor de Gezelschapsleden plaats. In het entreegebied van het Depot wonen de genodigden een livestream interview bij door directeur Presentaties Sue-an van der Zijpp met kunstenaar Thomas Thwaites vanuit Londen. Twee collectiestukken, een prothese en een speciale helm illustreren het uitzonderlijke verhaal van Thwaites, die enkele dagen in een geitenkudde in de Alpen doorbracht en bekend werd als de 'Goat Man'. Tijdens het diner in zaal Coert op het dak van het Depot licht conservator Rosie Razzall enkele recente aanwinsten voor de tekeningencollectie toe en Sue-an van der Zijpp vertelt over het huwelijk tussen kunstenaar Alicia Framis en een interactief AI-hologram, een artistieke performance die in november in het Depot plaatsvindt.

Particulieren

De steun die van een groeiende groep begunstigers wordt ontvangen is voor het museum essentieel en van grote waarde. Particulieren die het museum met een gift vanaf € 1.000 steunen treden toe tot de Kring Van Eyck, de bijdrage van de Kring Van Eyck in 2024 wordt gereserveerd voor het realiseren van het bijzondere kunstproject *'Snakken naar Boijmans'*.

Voor particulieren die meer kunnen en willen doen, zijn er de Gezelschappen. Vanaf giften van €20.000 kunnen leden van de Gezelschappen hun schenking voor een specifiek doel oormerken. Bij schenkingen vanaf € 50.000 bieden wij de mogelijkheid tot het instellen van een fonds op naam. De Gezelschapsleden, wiens ruimshartige giften voor educatieprojecten zijn geoordeeld, worden in 2024 voor onze onderwijsactiviteiten in Rotterdam Zuid aangewend, met als doel het museum voor meer mensen relevant te maken.

Nalatenschappen: Herdenking Rine Coolen-Kalkman op 4 maart 2024.

Bijzonder is de herdenking van Rine Coolen-Kalkman, die op 4 maart 2024 in het Depot in zaal Coert plaatsvindt. Op 20 januari 2024 overlijdt zij, een goede vriendin van het museum. In haar testament benoemde zij Stichting Museum Boijmans Van Beuningen als enig erfgenaam en als executeur testamentair. Haar collectie, woning en al haar bezittingen komen toe aan het museum. Ook was het haar wens dat het museum haar uitvaart zou verzorgen. Die vindt op 29 januari 2024 plaats in Rotterdam.

Onderscheidingen

De in 2008 door Ted Noten ontworpen broche, de Gouden B, wordt uitgereikt aan personen die zich op uitzonderlijke wijze voor het museum hebben ingezet. In 2019 is de Bronzen B geïntroduceerd, voor begunstigers die het museum vijf jaar steunen. In 2022 werd de Zilveren B geïntroduceerd, speciaal voor schenkers die participeren in het Boijmans Van Beuningen Basis Fonds. In 2024 wordt de gouden speld uitgereikt aan Annemijn Crince le Roy-van Munster van Heuven en aan Eric-Paul Dijkhuizen voor hun beider inzet sinds 2014 als lid van de Fundraising Board. Het museum is hen buitengewoon dankbaar voor de trouwe

betrokkenheid. Tevens ontvangt Din Pieters een gouden speld na haar aftreden als lid van de raad van toezicht. In 2024 krijgen 7 schenkers de Bronzen B en worden er 11 zilveren B's uitgereikt.

Hernieuwd partnership met PwC: impactmeting

Met dank aan hun partnerschap ondersteunt PwC met hun expertise het onderzoek van Bram Donders naar vrouwelijke schenkers en legatoren. Eind 2024 zijn de eerste stappen gezet voor een hernieuwd partnership met als focus het meetbaar maken van de maatschappelijke impact van het museum van de toekomst.

6. Publiekszaken en Horeca

Dagelijks zetten floormanagers en publieksmedewerkers zich in voor een gastvrije ontvangst van bezoekers. Ze begeleiden hen door het Depot, verstrekken informatie en geven advies in de winkel. In 2024 zijn de hospitalitytrainingen voortgezet, en wordt in samenwerking met de beveiliging verder gewerkt aan een nog publieksvriendelijkere ontvangst.

Huurders in het Depot

De huurders stellen hun compartimenten open voor het publiek en zijn zeer actief in hun presentaties. De Rabobank Collection organiseert regelmatig zondagmiddagconcerten en biedt wisselende tentoonstellingen aan. Lakeside Collection biedt jaarlijks ruimte aan een artist in residence in combinatie met een afsluitende tentoonstelling; in 2024 is dit Caja Boogers met de tentoonstelling Harvest 2024. De KPN-collectie opent haar compartiment voor alle bezoekers die deelnemen aan een instaprondleiding.

Depot Store

Sinds de opening van het Depot is de winkel op de begane grond een succes. De verwachte winsten zijn behaald en bezoekers waarderen het productassortiment. De artikelen hebben een duidelijke link met de objecten en presentaties in het Depot en er wordt actief samengewerkt met lokale ontwerpers en kunstenaars. De producten van Susan Bijl blijven onverminderd populair.

In 2024 is de nieuwe webshop gelanceerd, vormgegeven in de huisstijl van het museum. Hier zijn de productartikelen en de eigen publicaties van de uitgeverij samengebracht. De webshop is beter geïntegreerd in de financiële en logistieke processen, waardoor zowel binnenlandse als internationale betalingen en leveringen efficiënter verlopen. Binnen korte tijd heeft de webshop al klanten in verschillende werelddelen bereikt.

Horeca en evenementen

2024 staat in het teken van transitie voor horeca en evenementen. De implementatie van nieuwe systemen (SEM, Nostradamus en Horeko) verloopt voorspoedig. De zomerperiode brengt veel personeelwisselingen met zich mee, maar dankzij een verbeterd functiehuis is het team in het najaar weer compleet. Vanaf september is een stijgende lijn zichtbaar en worden de omzetdoelen overtroffen voor zowel lunch, diner als evenementen. In het late voorjaar opent het dakterras met nieuw meubilair.

Tegelijk start de ontwikkeling van de merkidentiteit van restaurant Renilde. De ambitie is om een sterkere verbinding te leggen tussen de kunstcollectie en de restaurantervaring, zowel in het culinaire aanbod als in de aankleding. Denk hierbij aan gerechten geïnspireerd op kunstwerken of een garderobe vervaardigd uit oude kunsttransportkisten. Als onderdeel van deze integratie is Renilde van donderdag tot en met zaterdag open vanaf 17 uur. Met een Depot + Renilde-ticket kunnen gasten hun Depotbezoek combineren met een viergangendiner. Dit concept blijkt een succes: de reserveringen vliegen de deur uit. Daarnaast draagt de introductie van cadeaubonnen voor zowel particulieren als bedrijven bij aan extra omzet.

Het jaar wordt feestelijk afgesloten met een uitverkocht oud en nieuw-evenement. 85 gasten genieten van live muziek en performances, een vijfgangendiner en oliebollen op het dak.

7. Bedrijfsvoering

Financiën en control

In 2024 ontvangen we 251.000 bezoekers. Zij geven bijna 4,3 miljoen euro uit. In restaurant Renilde worden meer dan 7.300 couverts uitgeserveerd, wat zorgt voor bijna 700.000 euro omzet. Dit jaar gaat, naast het vastleggen van alle financiële gegevens in kwartaalrapportages, projectverantwoordingen en de jaarrekening, de aandacht uit naar de afronding van enkele projecten. Zo is tegelijk met de introductie van een nieuwe webshop voor de winkel het voorraadbeheer gemoderniseerd. Verder is een exploitatieraming voor het

gerenoveerde museum opgesteld. Deze vormt de basis onder het besluit over de ambitievariant van de renovatie. In samenspraak met de horeca is een informatiedashboard ontwikkeld dat maandelijks wordt gevuld. Ook is de horecamanagementrapportage sterk in kwaliteit verbeterd, waardoor het horecamanagement beter in staat is om te sturen. Tot slot zijn voor de horeca diverse systemen in gebruik genomen. De implementatie van het eventplanningssysteem (SEM) heeft als resultaat dat het facturatieproces eenvoudiger en sneller verloopt en informatie over events sneller beschikbaar en van betere kwaliteit is.

Renovatie museum

Het renovatieproces stagneerde eind 2023 wederom vanwege hoge ramingen voor het ambitieuze renovatiescenario. De wethouders dreigden hun steun in te trekken, waarop het museum in 2024 hulp zoekt bij fondsen en het bedrijfsleven als belangrijke stakeholders. Zij sturen brieven naar het college van burgemeester en wethouders en de griffie van de gemeenteraad met de oproep aan het gemeentebestuur te besluiten tot een ambitieuze renovatie. Het museum doet voorstellen voor ontwerpalternatieven en een gefaseerde bouw. In samenwerking met Mecanoo wordt het schetsontwerp verder uitgewerkt en gepresenteerd aan de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed (Welstand) en de wethouders. Het ontwerp ontvangt zeer positieve respons, waarmee er een nieuw en breed gedragen plan ligt.

Ondertussen heeft het museum intensief contact met Stichting Droom en Daad over een mogelijke bijdrage. Vlak voor het zomerreces besluit het bestuur van Stichting Droom en Daad tot een ongekend grote bijdrage van 80 miljoen, een van de grootste schenkingen aan een Nederlands museum ooit. Daarnaast zijn twee kantoorpanden aan de Westersingel voor het museum aangekocht en krijgt het museum de toezegging van het permanente gebruik van de vijfde verdieping in het Depot ten behoeve van een kenniscentrum. Deze gift geeft eind juni de doorslag bij het collegebesluit om het ambitieuze renovatiescenario aan de gemeenteraad voor te stellen, waarbij de gemeente 280 miljoen in het museum investeert. In oktober besluit de gemeenteraad na een levendig debat in te stemmen met de ambitieuze renovatie. De heropening van het museum is naar verwachting eind 2030.

Facilitaire zaken en huisvesting

In 2024 zijn de huidige systemen voor gebouwbeheer en -onderhoud geëvalueerd en is een plan van aanpak opgesteld voor verdere verbeteringen. Dit is van groot belang in voorbereiding op de heropening van het museumgebouw wanneer het museum opnieuw verantwoordelijk wordt voor het onderhoud van een complex monumentaal pand. Hierbij spelen niet alleen kosten, maar ook duurzaamheid een belangrijke rol.

De klimaatinstallaties van het Depot krijgen voortdurend aandacht, zowel met het oog op duurzaamheid en kostenbeheersing alsook om stabiliteit voor de collectie te waarborgen.

ICT en informatiebeheer

Op ICT-gebied ligt de focus op het ondersteunen van digitale middelen, activiteiten en projecten die van cruciaal belang zijn voor het goed functioneren van het Depot zoals de website, de Depot-app, het kassasysteem, ticketing en zowel de bedrade als draadloze infrastructuur. Er wordt speciale aandacht besteed aan het applicatielandschap voor de horecavoorzieningen, zodat de operationele werkzaamheden optimaal kunnen worden ondersteund. Tijdens *Snakken naar Boijmans* wordt een tijdelijke ICT-infrastructuur ingericht in het museumgebouw.

Processen rondom het beheer en de beveiliging van digitale middelen, bedrijfsapplicaties en toegang worden verder onderzocht, verbeterd, gestandaardiseerd en geautomatiseerd. In dat kader neemt onderzoek naar cybersecurity en -maatregelen inmiddels een vaste en nog groeiende plek in. Een van die maatregelen is het vorig jaar gestarte bewustwordingsprogramma voor medewerkers, dat ook in 2025 wordt voortgezet.

Personeel en organisatie

Net als vorig jaar heeft het museum te maken met een hoog personeelsverloop. In de horeca is dat deels een sectorgebonden probleem, daarnaast speelt het feit dat het museum inmiddels zes jaar gesloten is. Hoewel in de nieuwe cao (looptijd 1 januari 2024 tot 1 juli 2026) afspraken zijn gemaakt over salarisverhogingen, blijft het moeilijk om te concurreren met andere sectoren.

Het hoge personeelsverloop legt druk op de organisatie. De werkgroep onboarding richt zich daarom op verdere professionalisering van het verwelkomen en inwerken van nieuwe medewerkers. In 2024 werkt het museum met 103 freelancers en 13 vrijwilligers. 20 stagiaires op mbo-, hbo- of universitair niveau ronden hun stageperiode bij het museum af.

Verzuim

Het verzuim stijgt van 6,9% naar 7,4% in 2024. Ook dit jaar is er sprake van een relatief hoog aandeel langdurig verzuim, veelal niet werkgerelateerd. Ondanks de verzuimtrainingen voor leidinggevenden en de nadruk op het voorkomen van verzuim, is het percentage nog niet gedaald.

Museum cao

Per 1 juli 2024 is een nieuwe museum cao afgesloten met een looptijd van twee jaar. De personeelskosten stijgen als gevolg hiervan, grotendeels door salarisverhogingen (5% per 1 juli 2024 en 3,5 % per 1 juli 2025), maar ook de uitbreiding van het aantal vakantiedagen en afspraken rondom vergoedingen spelen een rol. Ook zijn in de cao afspraken vastgelegd rondom een nieuw functiewaarderingssysteem waarbij musea tot 1 juli 2026 de ruimte krijgen om alle interne functies volgens dit systeem te waarderen. De gehanteerde peildatum is 1 januari 2025.

Fair Practice Code

De Fair Practice Code is een moreel compas voor iedereen die in of met de culturele sector werkt. Het museum zet deze code in als leidraad voor reflectie op de manier waarop het de rol van werkgever en opdrachtgever invult. Het museum wil daarin transparant en inclusief zijn en werken vanuit vertrouwen. Gelijke kansen en eerlijke beloning vormen altijd het vertrekpunt, of het nu gaat om onze medewerkers in loondienst, zzp-ers, studenten die bij het museum stagelopen of vrijwilligers.

De uitgangspunten van de Fair Practice code zijn breed in de organisatie verankerd, met de nadruk op het principe van Fair Pay. Dat wil zeggen dat alle medewerkers betaald worden conform de geldende museum cao. Voor de horecamedewerkers die ondergebracht zijn in de horeca bv wordt de horeca cao toegepast. De functies binnen het museum en de horeca zijn beschreven en ingeschaald zoals in de cao's is afgesproken. Daardoor worden vergelijkbare functies in musea en de horeca in dezelfde schaal betaald. Bij wijzigingen in de cao worden de nieuwe afspraken nageleefd. Voor zzp-ers geldt dat we de geldende wet- en regelgeving toepassen en in onze rol als opdrachtgever betalen we marktconforme tarieven.

Het museum onderschrijft de richtlijnen voor kunstenaarshonoraria (Mondriaanfonds 2017). Bij realisatie van een werk, expositie of publicatie investeert het museum gewoonlijk boven de richtlijnen. Aandachtspunten voor medewerkers in loondienst zoals ontwikkelmogelijkheden en diversiteit worden tweejaarlijks via een medewerkersbelevingsonderzoek (MBO) gemonitord.

De Fair Practice Code in de praktijk

In de museum cao is afgesproken dat alle musea tot 1 juli 2026 de tijd krijgen om functies volgens een nieuwe methode (transparant, eigentijds en begrijpelijk) te waarderen. Andere wijzigingen in de cao, zoals salarisverhogingen, worden ook opgevolgd. Dat geldt ook voor de wijzigingen in de horeca cao.

In 2024 heeft de Museumvereniging samen met jong VNK (de jongerentak van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici) en de Reinwardt Academie gewerkt aan een nieuwe stagerichtlijn die per 1 januari 2025 ingaat en door het museum opgevolgd wordt. Dit resulteert onder andere in een verhoging van de stagevergoeding. Doel van deze richtlijn is bijdragen aan gelijke kansen en de professionele ontwikkeling van jong talent.

In de culturele sector wordt regelmatig gewerkt met zzp-ers, zo ook bij ons museum. In 2016 is de wet DBA van kracht geworden, met als doel schijnzelfstandigheid te voorkomen. Het museum heeft opvolging gegeven aan deze wetgeving. In 2024 is dit nogmaals onder de aandacht geweest in verband met de handhaving van de wetgeving in 2025.

Organisatieontwikkeling

In 2024 zijn binnen het museum ingrijpende veranderingen gaande. Sinds de sluiting van het museum wordt het vertrouwde tentoonstellingsritme als samenbindende factor gemist. Tegelijkertijd pionieren alle medewerkers succesvol met het programmeren en exploiteren van het eerste publiekstoegankelijke kunstdepot ter wereld. Dat is een continu leerproces, waar iedereen dagelijks mee te maken heeft. Daar komt bij dat dit jaar de mogelijkheid is ontstaan om tot aan de heropening van het museum de 5^e verdieping van het Depot museaal te programmeren. Zuid. Boijmans Van Beuningen staat in 2024 ook niet stil. Deze locatie is van luisterpost binnen enkele jaren uitgegroeid tot volwaardige locatie met een rijk programma. Het werken op verschillende locaties heeft gevolgen voor de samenwerking en de cultuur binnen de organisatie. Voorheen werden veranderingen binnen het museum vanuit één punt gestuurd. Met de blik op de toekomst is de keuze gemaakt om met een

meer collectief model te werken. Het geloof in ieders vermogen en de waarde van meerstemmigheid zijn hiervoor de basis. Deze keuze heeft invloed op hoe de organisatie is ingericht.

Medewerkersbeleving

Zowel de structuur van de organisatie als de medewerkersbeleving in de veranderende organisatie zijn dit jaar onderwerp van analyse en gesprek. Beide thema's worden onderzocht door Buro Daadkracht, een professioneel onderzoeksbureau. Grosso modo laten de onderzoeken zien dat werkdruk en persoonlijke ontwikkelmogelijkheden aandachtspunten zijn en dat er meer behoefte is aan interne communicatie, betere communicatie tussen afdelingen en aan een gezamenlijke stip op de horizon. In 2024 wordt mede naar aanleiding van deze uitkomsten een Kwartiermaker Interne Communicatie ingezet met als opdracht de interne communicatie op praktisch, tactisch en strategisch niveau verder te ontwikkelen. Het gemeentelijk besluit over de renovatie in november is een belangrijke stap in het schetsen van een gezamenlijk toekomstbeeld dat al zo lang wordt gemist.

Bestuursstructuur

Sinds oktober 2022 wordt het museum in verband met het uitblijven van het besluit over de renovatie tijdelijk door één algemeen directeur/bestuurder geleid. Nu het gemeentebestuur in oktober heeft besloten tot een ambitieuze renovatie van het museum neemt de raad van toezicht conform afspraak eind 2024 een besluit over de invulling van de bestuursstructuur. Besloten is aansluitend op het directiestatuut in 2025 een tweede directeur/bestuurder te werven.

Diversiteit en inclusie

Museum Boijmans Van Beuningen onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie. Het statement dat in 2022 met brede vertegenwoordiging van het museum personeel werd opgesteld, is ook dit jaar richtinggevend: *Wij geloven dat kunst mensen verrijkt en verbindt. Museum Boijmans Van Beuningen is er voor ons allemaal, maar op dit moment bereiken we velen nog niet. Door de collectie te verbinden aan een meerstemmig en inclusief programma en in de organisatie te werken aan een veilige, transparante en open cultuur, zetten we in op ervaringen met kunst en design voor iedereen.*

Het plan van aanpak, dat als leidraad voor de ambities van het museum is ontwikkeld, wordt jaarlijks door een stuurgroep, bestaande uit leidinggevendenden, uitgewerkt en waar nodig aangepast. Binnen de vier aandachtsterreinen – personeel, publiek, partners en programma – zijn specifieke acties geformuleerd en uitgevoerd. Het is een vast onderdeel van het onboardingsproces voor nieuwe medewerkers en alle medewerkers die betrokken zijn bij sollicitaties hebben een workshop gevolgd over onbevooroordeeld werven en selecteren. Verder zijn meer dan 300 mogelijk gevoelige titels in de collectie beoordeeld en waar nodig aangepast, is een filmochtend over gelijke kansen georganiseerd en vindt een sessie over sociale veiligheid plaats. Ook is een meting onder medewerkers uitgevoerd om te onderzoeken hoe divers en inclusief de organisatie wordt ervaren. Het museum erkent niet-westerse feestdagen binnen de organisatie. Om deze en andere initiatieven te realiseren, werkt het museum met een interne stuurgroep, een ambassadeursgroep en een externe adviseur.

Bewaking, beveiliging en veiligheid

Dit jaar gaat veel aandacht naar het herijken en verder professionaliseren van de werkprocessen binnen de beveiligingsorganisatie. Daarbij ligt de nadruk op een betere afstemming van systemen, protocollen en werkprocessen op de dagelijkse praktijk van het Depot. De aanhoudende schaarste aan beveiligers op de arbeidsmarkt maakt werving van nieuw personeel tot een voortdurende prioriteit. Voor *Snakken naar Boijmans* wordt in het museumgebouw een aparte beveiligingsorganisatie opgezet, die van 's ochtends tot 's avonds actief is bij de voorbereiding, opening en afbouw.

Collectiebeheer

Collectiebeheer draagt zorg voor een veilige en verantwoorde omgang met de museumcollectie en een accurate standplaatsregistratie. Dit omvat onder andere het opslaan, verpakken, installeren en verplaatsen van de collectie in het Depot, het in- en uitpakken van uitgaande bruiklenen en regelmatig ook het begeleiden van

uitgaande bruiklenen. Ook draagt Collectiebeheer zorg voor de collectie van particuliere verzamelaars in het Depot en is nauw betrokken bij evenementen of exclusief bezoek.

Het Bruikleenbureau, onderdeel van Collectiebeheer, coördineert al het inkomende, uitgaande en interne bruikleenverkeer. Dit jaar zijn circa 120 aanvragen voor uitgaande bruiklenen naar binnen- en buitenland verwerkt en zo'n 30 inkomende bruiklenen ontvangen voor presentaties in het Depot. Bovendien worden gedurende het jaar diverse publieksactiviteiten georganiseerd zoals inpakworkshops en het project 'kunst op aanvraag'. Voor bezoek door collega-instellingen of onderzoekers worden dikwijls werken klaargelegd. Ook wordt regelmatig samengewerkt met het restauratieatelier in het Depot, onder andere met het 'back-boarding-project', het aanpassen en vervaardigen van lijsten en assistentie bij restauratiewerkzaamheden.

8. De Rotterdamse Culturele Basis (RCB)

De Rotterdamse Culturele Basis (RCB) is per 2021 ingesteld en bestaat uit acht culturele instellingen die volgens de gemeente Rotterdam van groot belang zijn voor de stad: het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Concert- en congresgebouw de Doelen, Theater Rotterdam, Theater Zuidplein, Museum Boijmans Van Beuningen, Maritiem Museum Rotterdam, Luxor Theater Rotterdam en de Kunsthal Rotterdam. De RCB heeft in 2024 in afstemming met het Directeurenoverleg een plan van aanpak 2025-2028 geschreven. In die aanpak adviseert de RCB de wethouder Cultuur om vanaf 2025 een aantal 'doe-tafels' te (laten) organiseren rondom actuele onderwerpen waar we (RCB, gemeente, andere culturele instellingen en partijen van buiten de sector) samen een verschil kunnen maken. Voor de eerste tafels werd gekozen voor de thema's 'vastgoed' en 'grote werkgevers'.

Het doel van de tafels is een impactversnelling bereiken. De RCB initieert en organiseert de tafels en zorgt voor nauwe samenhang met het Directeurenoverleg en de kwartiermaker Transitie Cultuur. De gemeente is partner en draagt zorg voor bestuurlijke en ambtelijke deelname en betrokkenheid. De gekozen thema's zijn belangrijk voor de cultuursector én voor de stedelijke opgaven van deze tijd. In februari 2024 organiseert de RCB een brede bijeenkomst met als doel de tafels verder aan te scherpen. In november 2024 is er een vervolg voor het thema 'vastgoed': De RCB faciliteert een compact gesprek met verschillende afdelingen van de gemeente, de SKAR, één van de voorzitters van het Directeurenoverleg, de kwartiermaker Transitie Cultuur en het Sportbedrijf Rotterdam als voorbereiding op de eerste doe-tafel over Vastgoed. Het doel van dit gesprek is vraagstelling(en) te formuleren op het gebied van vastgoed en cultuur en daaromheen samen een gemêleerd netwerk te bouwen. Beide gesprekken leveren een bruikbare basis op voor de eerste doe-tafel, te organiseren in de cultuurplanperiode 2025-2028. De tafel over 'grote werkgevers' wordt in 2024 in de steigers gezet en krijgt mogelijk na aanvang van de nieuwe cultuurplanperiode verder vorm.

De RCB investeert in 2024 ook in de afstemming en samenwerking met het Directeurenoverleg en de kwartiermaker Transitie Cultuur (en het kernteam). De RCB initieert gesprekken om de verschillende rollen goed op elkaar af te stemmen met als belangrijk resultaat dat we samen, als geheel, een bijdrage leveren aan de transitie.

Het jaar 2024 staat ook in het teken van de besluitvorming rondom het cultuurplan 2025-2028. De gemeenteraad besluit eind november 2024 tot een subsidieverlaging voor alle cultuurplaninstellingen, ook de RCB. Daarbij legt de gemeenteraad de RCB per instelling een extra korting op van 35.000 euro per jaar. Het Directeurenoverleg schrijft de gemeenteraad een brief met daarin de oproep om de sector niet over de hele breedte financieel uit te hollen, maar gerichte keuzes te maken. De RCB zet – als onderdeel van het Directeurenoverleg – deze brief door middel van afzonderlijke brieven aan de gemeenteraad kracht bij. Het idee van een Rotterdamse Culturele Basis is de afgelopen cultuurplanperiode in toenemende mate onder druk komen te staan vanwege de onduidelijke inhoudelijke en financiële status ervan. Daarnaast heeft het proces voorafgaand aan het politieke debat tot scherpte geleid binnen het directeurenoverleg. De status aparte van de RCB instellingen werkte schijnbare tegenstellingen in de hand (groot vs. klein en vernieuwend vs. gevestigd). Dit heeft de samenwerking en onderlinge relaties geen goed gedaan.

B. Financieel resultaat

Het financiële resultaat over 2024 bedraagt € 210.000 negatief terwijl nihil is begroot. Zoals gemeld in de inleiding wordt het negatieve resultaat vooral veroorzaakt door een negatief horecaresultaat. In dat negatieve horecaresultaat is meegenomen dat de horeca € 385.000 aan huisvestingskosten aan het museum betaalt.

De totale baten bedragen dit jaar € 30,5 miljoen. De afhankelijkheid van de Cultuurplan- en Depotsubsidie van de gemeente is 35,7 procent ten opzichte van de totale baten. Inclusief de subsidie voor het Depot is de afhankelijkheid van gemeentelijke subsidie 49,1 procent. Die percentages zijn laag, omdat het museum ook in 2024 in staat is geweest bijdragen van derden te werven en het museum zelf € 7,1 miljoen aan omzet weet te realiseren.

Beleid met betrekking tot het eigen vermogen

Het resultaat van 2024 wordt als volgt verdeeld:

Verdeling:

- Saldo baten en lasten	-81.000
- Toevoeging aan bestemmingsreserves	-283.000
- Onttrekking aan bestemmingsfondsen	154.000
Resultaat	<u>-210.000</u>

De algemene reserve en bestemmingsreserves

Samen met de algemene reserve vormen de bestemmingsreserves het vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen. In 2024 neemt de algemene reserve af met € 210.000 naar € 971.000 positief. De bestemmingsreserves nemen met € 283.000 toe naar € 2.571.000. De horeca heeft een negatief eigen vermogen van € 351.000 dat is verwerkt in het geconsolideerde eigen vermogen. Omdat Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen in de enkelvoudige jaarrekening een voorziening heeft opgenomen voor het negatieve eigen vermogen van de deelneming Horeca Boijmans Van Beuningen bv stelt de stichting zich garant voor de schulden van de bv.

Bestemmingsreserves betreffen dat deel van het eigen vermogen waaraan door het bestuur een bijzondere bestemming is gegeven. Bestemmingsreserves ondersteunen het programma van het museum. Er bevinden zich op de balans van 31 december 2024 drie bestemmingsreserves voor respectievelijk renovatie, herinvesteringen en projecten.

De herinvesteringsreserve is noodzakelijk voor de financiering van herinvesteringen in het Depot, die met bijdragen van derden zijn betaald. Op deze investeringen wordt weliswaar afgeschreven maar die kosten vallen weg tegen het evenredig vrijvallen van de investeringsbijdragen. Op die manier worden geen liquide middelen gereserveerd voor herinvesteringen na afloop van de levensduur van inventaris en installaties. Doordat de fondsenwervingscampagne voor het Depot eenmalig was en het museum geen geld kan lenen, is het opbouwen van een herinvesteringsreserve de enige manier om middelen te reserveren. Met de gemeente is de vorming van deze reserve afgestemd en in het bij de gemeente ingediende jaarplan opgenomen. In 2024 is € 433.000 voor herinvesteringen gereserveerd en komt daarmee in totaal op € 1,8 miljoen. Het doel is om in tien jaar tijd € 2,9 miljoen te reserveren waarbij het grootste deel van de opbouw in de eerste vijf jaar plaatsvindt. Binnen de andere bestemmingsreserves vinden geen mutaties plaats.

Van de bestemmingsreserve voor projecten wordt de volledige € 150.000 ingezet ter ondersteuning van het programma in het Depot. Binnen de bestemmingsreserve voor renovatie vinden geen mutaties plaats.

Het vrij besteedbaar vermogen wordt gezien als continuïteitsreserve. Voor de hoogte hiervan zoekt het museum aansluiting bij het richtsnoer voor vermogensvorming, dat de Museumvereniging heeft opgesteld. Daarin wordt de minimale hoogte van de continuïteitsreserve bepaald door (a) minimaal één jaar netto bezoekersinkomsten plus de bijdragen van derden voor het activiteitenprogramma of (b) de gemiddelde waarde van de vaste activa na aftrek van investeringsbijdragen. De hoogste van (a) of (b) is leidend voor de minimale hoogte van het vrij besteedbare vermogen. Voor het museum betreft dit de netto inkomsten, die ongeveer € 7,1 miljoen bedragen.

Daarnaast wordt ook gekeken naar het gangbare solvabiliteitsratio, de verhouding tussen het vrij besteedbare en het totale vermogen. Een ratio tussen de 25% en 40% wordt als financieel gezond beschouwd door de Kamer van Koophandel.

Het saldo van het vrij besteedbaar vermogen bedraagt € 3.542.000 per 31 december 2024 (2023: € 3.469.000), de helft van de ongeveer € 7.100.000 euro die volgens de norm van de museumsector als financieel gezond wordt beschouwd. De solvabiliteitsratio is gestegen van 14,9% naar 19,7%. Dat is aanzienlijk lager dan minimaal noodzakelijk voor een gezonde vermogenspositie volgens de norm van de Kamer van Koophandel.

Ook de liquiditeitspositie van het museum verbetert dit jaar. Het nettowerkkapitaal, dat aangeeft in hoeverre het museum aan de korte-termijnverplichtingen kan voldoen, bedraagt € 2.651.000 terwijl dat eind 2023 € 2.089.000 bedraagt. Voor een financieel gezond museum wordt door de directie een current ratio (vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden) gehanteerd van 1,5. Op dit moment is die 1,48 (2023: 1,20). De solvabiliteit en liquiditeit hebben de voortdurende zorg van bestuur en management en worden door middel van cashflowprognoses bewaakt.

Bestemmingsfondsen (eigen vermogen met een bestedingsverplichting)

Bestemmingsfondsen zijn dat deel van het eigen vermogen dat beklemd wordt door een bestedingsverplichting, omdat daaraan door derden een bijzondere bestemming is gegeven; het geld staat daarvoor niet ter vrije beschikking. Het museum heeft er vier en kan het geld alleen daaraan uitgeven, anders volgt de verplichting tot terugbetaling.

Een belangrijk bestemmingsfonds wordt gevormd door de erfenis van mevrouw van Riemsdijk-Borsje die in 2007 is aanvaard met de verplichting de geschonken middelen te besteden aan klassieke schilderkunst en kristal. Er zijn de laatste jaren geen bestedingen uit dit fonds gedaan, omdat het museum dan in liquiditeitsproblemen zou zijn gekomen. Er wordt door het fonds met € 85.000 bijgedragen aan de aankoop van Van Goghs *Stilleven met aardappelen*. Per 31 december 2024 zit nog € 514.000 in dit bestemmingsfonds.

Het Fonds Westerhuis is opgericht ter ondersteuning van de publicaties van het museum en bedraagt eind 2024 € 206.000. Er is dit jaar € 24.000 aan onttrokken voor de Boijmans Studie *Kunst omkaderd*. De twee andere bestemmingsfondsen, respectievelijk het J.S.H. Bröcker Fondsen het Fonds Coen Schimmelpenninck van der Oije, worden dit jaar ook ingezet ter ondersteuning van museumactiviteiten. Het J.S.H. Bröcker Fonds ondersteunt met € 29.000 wetenschappelijk onderzoek en met het Fonds Coen Schimmelpenninck van der Oije worden twee tekeningen verworven voor € 16.000. In beide fondsen zit per 31 december 2024 respectievelijk nog € 364.000 en € 160.000.

Risicomanagement

De raad van toezicht wordt elk kwartaal – en vaker wanneer de actualiteit daarom vraagt – door het bestuur geïnformeerd over de risico's die het museum loopt. De maatregelen om de risico's te beheersen en het acceptatieniveau van de risico's worden besproken en vastgesteld. De belangrijkste risico's betreffen:

1. De financiering van de renovatie en vernieuwing van het museum

Met de bijdrage van € 80 miljoen door Stichting Droom en Daad kan de ambitievariant van de renovatie en vernieuwing van het museumgebouw worden gerealiseerd. Maar daarnaast moet het museum minimaal € 15 miljoen werven voor de inrichting van het museum. Ook laat de exploitatieraming een tekort van € 6,8 miljoen per jaar zien. Hierover hebben gemeente en museum afgesproken dat het museum de opdracht op zich neemt om € 2,8 miljoen te vinden, dat de gemeente € 2 miljoen voor zijn rekening neemt en het resterende risico van € 2 miljoen draagt. Het risico van het museum van € 2,8 miljoen wordt verhoogd met de subsidiebezuiniging van € 250.000 vanaf de nieuwe cultuurplanperiode, die begint in 2025.

Beheersmaatregel: in het voorjaar van 2025 wordt een nieuwe exploitatieraming opgesteld door het museum. Mocht die ook een tekort laten zien dan bespreken gemeente en museum in hoeverre dat anders te dekken is, zonder de operationele exploitatie van het museum intrinsiek aan te tasten.

Zodra het definitief ontwerp van het gerenoveerde museum is afgerond en de gemeenteraad daarmee akkoord gaat (naar verwachting eind 2025), zal het museum starten met de fondsenwerving voor de inrichtingsbijdragen van € 20 miljoen.

2. Planning van de renovatie en vernieuwing van het museum

De renovatie en vernieuwing duurt nog minimaal vijf jaar, wat kan leiden tot reputatieverlies door lange sluiting, instabiliteit van de organisatie en kennisverlies door vertrek van medewerkers. De krappe arbeidsmarkt versterkt het effect van veel wisseling van personeel. Bovendien heeft het museum – net als in de aanloop naar de opening van het Depot – voor een succesvolle heropening van het museum middelen nodig voor de begeleiding van het bouwproces en de inrichting en heropening van het museum. Het museum beschikt zelf niet over voldoende middelen om deze aanloopkosten te kunnen dragen.

Beheersmaatregelen:

- *Dankzij Stichting De Verre Bergen is sinds 2024 de grote zaal op de vijfde verdieping ter beschikking gekomen om te kunnen programmeren. Daardoor kan in het Depot een meer museaal programma worden georganiseerd totdat het museum wordt heropend.*
- *Er wordt meer geïnvesteerd in het inwerken en leren kennen van nieuwe medewerkers. Ook wordt opvolging gegeven aan het medewerkersbelevingsonderzoek met als doel meer rust te brengen in de organisatie. De te nemen maatregelen moeten leiden tot een heldere visie, meer focus bij de museumactiviteiten en betere onderlinge afstemming en communicatie.*
- *In 2025 ontwikkelt het museum een visie voor de lange termijn inclusief het bepalen van doelen, het opstellen van een strategisch personeelsplan en het herijken van de museumbegroting. Die begroting staat vanwege de prijsstijgingen van de afgelopen jaren onder druk, die verder zal toenemen met het aanstellen van een tweede directeur-bestuurder in 2026.*
- *Met de gemeente moet een afspraak worden gemaakt over de aanloopbegroting voor de renovatie. De verplichting om tot die afspraak te komen wordt vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst (SOK).*

3. ICT: dreiging van buitenaf

Hacking en aanvallen van buitenaf kunnen tot allerlei vormen van schade leiden zoals systeemuitval, gijzeling van het netwerk, verlies en misbruik van gegevens, datalekken etc.

Beheersmaatregel: het museum werkt met een plan voor cybersecurity met onder andere testen, trainen van bewustwording en opzetten van een incident response plan. Ook is een verzekering afgesloten.

4. De vermogenspositie is nog niet op het vereiste niveau

Om te kunnen voldoen aan de door de Museumvereniging gestelde norm voor het vrij besteedbare vermogen, is een vrij besteedbaar vermogen van ongeveer € 7 miljoen nodig. Dat is met de huidige € 3,5 miljoen daarom te laag. Als het museum in 2030 heropent zal vanwege de met de omzetstijging gepaard gaande risicostijging ongeveer € 15 miljoen vrij besteedbaar vermogen nodig zijn.

Beheersmaatregel: bestemmingsfondsen worden pas aangesproken na akkoord van de raad van toezicht en voor herinvesteringen wordt een bestemmingsreserve opgebouwd, zodat in ieder geval aan de financieringsfunctie van het eigen vermogen wordt voldaan.

5. Oplevering van en onderhoud aan het Depot

De klimaatbeheersing werkt nog niet overal volgens het vereiste niveau en het onderhoud is aanzienlijk duurder dan in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is geraamd.

Beheersmaatregel: er is met de gemeente in een addendum op de Realisatie- en Samenwerkingsovereenkomst voor het Depot afgesproken dat het museum over € 102.000 kan beschikken om gebreken op te lossen. Ook is met de gemeente afgesproken om samen het MJOP te actualiseren.

Toekomstige ontwikkelingen

- De werving van de tweede directeur/bestuurder zal in het voorjaar van 2025 starten.
- In maart 2025 wordt het voorlopig ontwerp (VO) van het gerenoveerde en vernieuwde museum afgerond. Naar verwachting wordt eind 2025 door de gemeenteraad een besluit genomen over het definitieve ontwerp (DO).

In 2025 wordt samen met de gemeente het meerjarenonderhoudsplan van het Depot herijkt.

Tot slot

De directie van het museum is veel dank verschuldigd aan alle medewerkers voor hun tomeloze inzet en aan de steun en het vertrouwen van het publiek, vrienden, mecenasen, huisstichtingen, sponsors, fondsen en de huurders van de compartimenten die het Depot verrijkten met hun aanwezigheid en programma. Het succes van Museum Boijmans Van Beuningen is het resultaat van de gezamenlijke inspanning van velen.

2. Verslag van de raad van toezicht

Hoera, Museum Boijmans Van Beuningen bestaat 175-jaar! En dat is gevierd. Een fantastisch publieksprogramma bracht dit jaar stad, publiek en museum sámen. De voorkeuren van het publiek en de expertise van het museum vormden in harmonie de bijzondere tentoonstelling *Lievelingen*. Een tentoonstelling waarin topstukken uit de zo bewonderde collectie eindelijk weer in eigen stad en in eigen huis te zien waren. Iedereen die dat wilde liet weten wat zijn of haar favoriete werk uit de collectie is en een selectie van de publiekslievelingen werd opgenomen in de tentoonstelling. Samen met de tentoonstelling *Lievelingen XL* was het plezier van het beleven van de collectie helemaal terug. Niet minder bijzonder was het project *Snakken naar Boijmans* waarvoor we 36.000 bezoekers mochten ontvangen. Voor heel even kon het publiek het zo geliefde museumgebouw ervaren in zijn huidige, ontmantelde staat. Met een veelzijdige kunsttour door het pand langs werk uit de collectie en ook nieuw werk werden verleden en toekomst aan elkaar verbonden.

Een toekomst die veel moois te bieden heeft, zo leidden wij af uit de discussie in en het besluit van de gemeenteraad om het museum met ambitie te renoveren. Niet in de laatste plaats mogelijk gemaakt door een uitermate genereuze gift van Stichting Droom en Daad. Toch zijn er ook zorgen. Er is vooralsnog een groot tekort op de exploitatie van het heropende museum. Dat het museum, net als alle instellingen in het Rotterdamse cultuurplan, wederom een forse verlaging van de exploitatiesubsidie heeft moeten incasseren voor de periode tot en met 2028 is op zijn zachtst gezegd een onbevredigende situatie. Wij pleiten voor een robuuste culturele sector waarin alle afzonderlijke delen het geheel sterker maken. Dat wordt op deze manier een steeds groter wordende uitdaging. De museumorganisatie werkt hard om ondanks de toenemende druk een divers en eigenzinnig programma neer te zetten, nationaal en internationaal voor zoveel mogelijk mensen. Daar hebben we als raad van toezicht grote waardering voor.

We kijken uit naar heropening van het museum over een aantal jaren. Met oog voor de grote opgave die het museum te wachten staat om zowel de lopende renovatie tot een goed einde te brengen als tegelijkertijd de (inter)nationale reputatie van het museum hoog te houden en met oog voor de interne organisatie, heeft de raad van toezicht besloten de sturing met ingang van 2026 weer bij twee directeur/bestuurders te beleggen. Na een periode van tijdelijkheid met één algemeen directeur/bestuurder, keren we met dit besluit terug naar de situatie als voorheen. Halverwege 2025 zullen we de wervingsprocedure in gang zetten.

Het financiële resultaat over het jaar 2024 bedraagt € 210.000 negatief vanwege een minder goed jaar in de horeca. De raad van toezicht is voortdurend geïnformeerd over de voortgang van verbetermaatregelen die de horeca vanaf 2025 stabiel moeten maken. De raad van toezicht blijft onverminderd waakzaam ten aanzien van de financiële positie van het museum. Met name de middellange termijn vraagt aandacht wanneer investeren belangrijk is om op de lange termijn sterk te blijven staan. Nu kostenbesparingen en bezuinigingen op korte termijn onvermijdelijk zijn, is dat een des te grotere uitdaging geworden.

De raad van toezicht dankt directie, medewerkers en vrijwilligers van Museum Boijmans Van Beuningen voor al hun inzet waarmee wederom fantastische resultaten zijn neergezet. Natuurlijk gaat onze dank ook uit naar alle huisstichtingen, particulieren, fondsen en bedrijven die het museum op genereuze wijze financieel of anderszins hebben ondersteund.

Samenstelling van de raad van toezicht

In 2024 werd de raad van toezicht gevormd door:

De heer mr. J.B.J. Stegmann, voorzitter

Benoemd per 4 februari 2020, tweede termijn startte per 4 februari 2024. Tevens lid van de remuneratiecommissie. De heer Stegmann is bestuursadviseur. Zijn nevenfuncties in 2024 zijn: voorzitter raad van commissarissen MN Services NV, lid raad van commissarissen Janssen de Jong Groep BV.

Mevrouw U. Erbslöh MBA

Benoemd per 8 februari 2022, tweede termijn start per 8 februari 2026. Tevens lid van de bouwcommissie. Mevrouw Erbslöh is managing director van Fondation Beyeler (Riehen/Bazel). Haar nevenfuncties in 2024 zijn: lid Cultural Advisory Board van CERN (Genève), lid raad van toezicht Stichting AMOS Art Museums of Switzerland (Zürich) en lid/penningmeester raad van toezicht van Stichting If I can't dance, I don't want to be part of your revolution (IICD) (Amsterdam).

Mevrouw drs. L.A. Goossens-Kloek RA

Benoemd per 1 mei 2021, tweede termijn start per 1 mei 2025 en tevens lid van de auditcommissie en remuneratiecommissie (voorzitter). Mevrouw Goossens is lid raad van bestuur bij Stichting Woonbron. Haar nevenfuncties in 2024 zijn: bestuurslid/penningmeester Stichting Rotterdam Maaskant, bestuurslid/penningmeester Stichting Rotterdamse Studenten Sociëteit en lid raad van commissarissen van Beheermaatschappij Heihoeve bv.

Mevrouw mr. M. Hoogesteger

Benoemd per 30 augustus 2022, tweede termijn start per 30 augustus 2026. Tevens lid van de bouwcommissie. Mevrouw Hoogesteger is advocaat en partner bij &HV Hoogesteger Velthuizen Advocaten. Haar nevenfuncties in 2024 zijn: lid fondsbestuur Businessclub van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, lid raad van advies Bouwpower VNO NCW, bestuur Vrouwennetwerk VNO NCW en bestuurslid bij Theater Walhalla.

De heer ir. A. Salemi

Benoemd per 1 mei 2020, tweede termijn startte per 1 mei 2024 en tevens lid van de bouwcommissie. De heer Salemi is partner bij projectontwikkelaar SENS real estate bv. Zijn nevenfunctie in 2024 is lid raad van commissarissen bij Stichting Woonbron.

De heer ir. C.W. Van der Vorm

Benoemd per 24 oktober 2023, tweede termijn start per 24 oktober 2028. Tevens lid van de auditcommissie. De heer Van der Vorm is ondernemer en filmmaker bij Hordle Productions BV. Zijn nevenfuncties in 2024 zijn: bestuurder bij houdstermaatschappijen De Zwarte Bergen NV, Over Alle Bergen NV en Sowley Investments NV, bestuurder bij Stichting Boijmans van Beuningen, lid raad van toezicht van The Ocean Cleanup, voorzitter van Stichting Connected Foundation en voorzitter van Stichting Willem van der Vorm.

Mevrouw drs. C.A. Pieters / vacature

Benoemd per 1 mei 2016 en de tweede termijn gestart per 1 mei 2020. De tweede termijn liep af per 1 mei 2024. De maximale zittingstermijn van toezichthouders is acht jaar. Sinds 1 mei 2024 is er dan ook een vacature in de raad van toezicht. De wervingsprocedure loopt.

Bijeenkomsten van de raad van toezicht en van de commissies

De raad van toezicht komt in 2024 vijf keer in vergadering bijeen samen met de directie. Ook wordt een aantal keer zonder de directie overlegd in sessies die het karakter van zelfevaluatie hebben.

De raad van toezicht stelt, zoals statutair bepaald, het financieel jaarverslag 2023 op 27 maart 2024 vast waarmee tevens decharge wordt verleend aan het bestuur voor het gevoerde financiële beleid. De begroting van 2025 wordt vastgesteld op 12 december 2024.

Tijdens elke vergadering wordt de raad van toezicht aan de hand van een uitgebreid directieverslag geïnformeerd over de stand van zaken in het museum, inclusief een analyse van mogelijke risico's die het museum loopt. Bij vergaderingen van de raad van toezicht is de directie van het museum aanwezig. Bij de bespreking van het financieel jaarverslag is de accountant van het museum aanwezig.

De door de raad van toezicht benoemde auditcommissie komt in 2024 vier maal plenair bijeen. Naast het financieel jaarverslag, de kwartaalrapportages en de begroting heeft de auditcommissie onder meer gesproken over de renovatie, de lange termijnbegroting en de horecafunctie.

Vergaderingen van de auditcommissie vinden enkele weken voorafgaand aan de vergaderingen van de raad van toezicht plaats. De voorzitter van de auditcommissie rapporteert haar bevindingen in de raadsvergaderingen. Bij vergaderingen van de auditcommissie is minimaal een bestuurder en de controller van het museum aanwezig. Bij de bespreking van het financieel jaarverslag is de accountant van het museum aanwezig.

De door de raad van toezicht benoemde bouwcommissie komt in 2024 vier maal plenair bijeen. Er wordt gesproken over de voortgang van het ontwerptraject, de gemeentelijke besluitvorming en de financiële kant van de renovatie. Naast twee leden van de raad van toezicht zitten de directeur/bestuurder en de bouwdirecteur in de bouwcommissie.

Governance Code Cultuur

De Governance Code Cultuur 2019 wordt door de raad van toezicht als richtlijn gebruikt bij het evalueren van zijn werkzaamheden en de samenwerking tussen directeur en toezichthouder. De in de code beschreven principes en aanbevelingen worden toegepast. Voor de principes geldt 'pas toe én leg uit', voor de aanbevelingen 'pas toe óf leg uit'. De manier waarop de principes worden toegepast worden bijgaand toegelicht. Voor de aanbevelingen geldt dat het museum eraan voldoet, tenzij wordt toegelicht waarom dit niet het geval is. Daarvoor wordt verwezen naar de bijlage op pagina 65.

1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

- Het museum biedt een (inter)nationaal publiek de mogelijkheid de kunstgeschiedenis van de middeleeuwen tot nu te beleven.
- Het museum verzamelt, onderzoekt, documenteert, conserveert, presenteert en restaureert, alleen en met anderen, zeven eeuwen beeldende kunst en vormgeving. Kennis en nieuwe inzichten worden toegevoegd. Er wordt vooruitstrevend geprogrammeerd met de eigen collectie als uitgangspunt.
- De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de raad van toezicht en het bestuur en hun onderlinge verhouding zijn vastgelegd in de statuten, het reglement van de raad van toezicht, het directiereglement en het directiemandaat.
- De medewerkers zijn bekend met de missie van het museum.
- Het museum hanteert een strikte begrotingsdiscipline en gedraagt zich bij de uitvoering van zijn activiteiten kostenbewust.
- Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is erkend als culturele ANBI.

2. De organisatie past de principes van de Code toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan ('pas toe én leg uit'). De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af ('pas toe óf leg uit').

- Het museum past de principes van de Code toe en licht in het jaarverslag toe hoe hieraan invulling wordt gegeven. De aanbevelingen worden toegepast, tenzij anders wordt gemeld. Hiervoor wordt verwezen naar de bijlage op pagina 65.
- De raad van toezicht werkt met een jaarlijkse voorraadagenda voor de vergaderingen waarin terugkerende agendapunten, zoals de zelfevaluatie en de evaluatie van de Code, opgenomen worden.
- Voor zover dat niet gebeurt in dit financiële jaarverslag wordt de wijze waarop het museum overleg voert met in- en externe belanghebbenden toegelicht in het inhoudelijke jaarverslag dat op de website gepubliceerd wordt. Los van de externe formele overleggen met onder andere de huisstichtingen, het Boijmans Genootschap, de Fundraising Board en de Rotterdamse Culturele Basis (RCB) overlegt het museum regelmatig met de gemeente zowel op formele als op informele wijze, in 2024 in het bijzonder over de renovatie.

3. Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

- Dit principe en de aanbevelingen zijn vastgelegd in de statuten en reglementen. (Neven)functies worden bij het aangaan besproken in de vergaderingen van raad van toezicht met directie. Wanneer zich een mogelijke ongewenste belangenverstrengeling voordoet, wordt dit besproken en wordt er

melding van gemaakt in het verslag van de raad van toezicht, dat onderdeel is van het jaarverslag. Sinds medio 2024 vraagt de voorzitter steeds bij aanvang van de vergadering aan alle aanwezigen of de agenda (potentieel) aanleiding biedt voor een belangenconflict.

- In het verslagjaar zijn geen meldingen gedaan van mogelijke, ongewenste belangenverstrengeling of potentieel tegenstrijdige belangen.
- Er zijn door de raad van toezicht of de bestuurders geen besluiten genomen waarbij sprake is van tegenstrijdige belangen.
- Nevenfuncties van toezichthouders staan in dit financiële jaarverslag. Nevenfuncties van de bestuurders staan in het inhoudelijke jaarverslag, dat op de website gepubliceerd wordt.
- De raad van toezicht gaat de onafhankelijkheid van zijn leden na. Er is daarbij geconcludeerd dat geen sprake is geweest van ongewenste of tegenstrijdige belangenverstrengeling.

4. Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

- De governancestructuur wordt periodiek besproken om vast te stellen of deze nog passend is. Daarbij komen de rollen, onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van toezichthouders en directie aan de orde.
- Dit principe wordt besproken tijdens de jaarlijkse zelfevaluatie van de raad van toezicht.
- De rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van raad van toezicht en directie zijn in de statuten en reglementen vastgelegd.
- Het bestuur informeert de raad van toezicht bij elke vergadering door middel van een directieverslag en elk kwartaal met een financieel voortgangsverslag.
- Het bestuur vergadert minimaal vier keer per jaar met de raad van toezicht en informeert de raad van toezicht daarbij door middel van onder meer een directieverslag en met een financieel voortgangsverslag.
- Besluiten worden vastgelegd in een besluitenlijst en indien nodig eerst voorgelegd aan de raad van toezicht conform statuten, reglementen en directiemandaat.

5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

- Het bestuur is conform de statuten belast met de algemene en dagelijkse leiding van de organisatie van het museum. Het bestuur is verantwoordelijk voor het functioneren en de resultaten van de organisatie en legt daarover verantwoording af aan de raad van toezicht.
- De taakverdeling van het bestuur is vastgelegd in een directiereglement.

6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

- Het museum heeft op diverse manieren goed werkgeverschap verankerd in de organisatie. De museum cao wordt gevolgd, er is een klokkenluidersregeling, er is een gedragscode in de vorm van een huishoudelijk reglement en er zijn twee interne vertrouwenspersonen aangesteld. Ook is een ondernemingsraad ingesteld ter ondersteuning van de werknemersbelangen. Voor de honorering van de medewerkers wordt de museum cao toegepast en voor Horeca Boijmans Van Beuningen bv de horeca cao. Ook wordt de Fair Practice Code gevolgd.
- Er zijn regels opgesteld voor de inkoop van goederen en diensten en het museum volgt de nationale en Europese aanbestedingsregels. Elk jaar legt het museum verantwoording af aan publiek en subsidieverschaffers door middel van een inhoudelijk en een financieel jaarverslag, die op de website worden gepubliceerd.
- De geactualiseerde risicoparagraaf is opgenomen in dit financiële jaarverslag.

7. De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

- De raad van toezicht heeft een reglement opgesteld waarin dit principe wordt bekrachtigd. Daarin is onder andere vastgelegd dat de raad van toezicht zich bij het vervullen van zijn functie laat leiden door het culturele, economische en maatschappelijke belang van het museum en op de noodzaak van een gezonde bedrijfsvoering. Daartoe heeft de raad van toezicht een auditcommissie ingesteld, die de bespreking van financiële onderwerpen in vergaderingen met de directie en de controller voorbereidt voor de raad van toezicht.

- In het reglement is ook bepaald dat jaarlijks een functioneringsgesprek wordt gevoerd tussen een vertegenwoordiging van de raad van toezicht en de directeur/bestuurder. Het functioneringsgesprek over 2024 heeft plaatsgevonden op 6 februari 2025.
- De leden van de raad van toezicht hebben uit hoofde van hun ambassadeursrol regelmatig contact met private financiers van het museum; de voorzitter heeft in overleg met het bestuur een aantal malen contact met de gemeente als belangrijkste financier.
- De raad van toezicht bespreekt jaarlijks zijn functioneren. Eens in de twee jaar wordt dat gedaan met hulp van een externe deskundige. In 2024 was externe begeleiding niet aan de orde. In de evaluatie wordt o.a. ingegaan op het functioneren van de raad van toezicht en de samenwerking tussen de raad en de directie.

8. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

- De raad van toezicht heeft een profielschets opgesteld waarin wordt aangegeven aan welke eisen leden van de raad moeten voldoen en welke kennis, deskundigheid en ervaring in de raad vertegenwoordigd moeten zijn. Daarbij is ook vastgelegd dat de raad diversiteit – met aandacht voor leeftijd, etnische achtergrond en gender – waarborgt. De raad van toezicht bestaat sinds 1 mei 2024 uit drie vrouwelijke en drie mannelijke leden van diverse achtergronden. Per 1 mei is een vacature ontstaan waarvoor een openbare werving is gestart. In 2024 is de vacature nog niet vervuld. De samenstelling en de functies van de raad van toezicht staan op de website van het museum. De zittingstermijn van toezichthouders is maximaal vier jaar en kan hooguit eenmaal worden verlengd. Het rooster van aftreden is zodanig opgesteld dat jaarlijks hooguit twee toezichthouders aftreden. Het rooster van aftreden is op de website gepubliceerd.

Beloningsbeleid

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing voor het museum. In de jaarrekening zijn de gegevens opgenomen die op grond van de WNT moeten worden gerapporteerd. De leden van de raad van toezicht ontvangen geen bezoldiging. Kosten die zij voor het uitoefenen van de functie maken kunnen op declaratiebasis worden vergoed.

3. Geconsolideerde balans per 31 december 2024

(na resultaatbestemming)

	31-dec-24	31-dec-23
	EUR x 1.000	EUR x 1.000
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	9.587	10.543
Financiële vaste activa	204	203
Totaal vaste activa	9.791	10.746
Vlottende activa		
Vorraden	339	249
Vorderingen	3.750	7.287
Liquide middelen	4.091	4.998
Totaal vlottende activa	8.180	12.534
Totaal activa	17.971	23.280
	31-dec-24	31-dec-23
	EUR x 1.000	EUR x 1.000
PASSIVA		
Groepsvermogen		
Algemene reserve	971	1.181
Bestemmingsreserves	2.571	2.288
Vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen	3.542	3.469
Bestemmingsfondsen	1.243	1.397
Eigen vermogen met een bestedingsverplichting	1.243	1.397
Totaal eigen vermogen	4.785	4.866
Voorzieningen	177	81
Schulden		
Langlopende schulden	7.480	7.888
Kortlopende schulden	5.529	10.445
Totaal schulden	13.009	18.333
Totaal Passiva	17.971	23.280

*) Het referentienummer refereert aan de desbetreffende paragraaf in de toelichting op de jaarrekening.

4. Geconsolideerde staat van baten en lasten 2024

		ref.* jaarrekening	begroting jaarrekening	
		2024	2024	2023
		EUR x 1.000	EUR x 1.000	EUR x 1.000
BATEN				
Opbrengsten	11	7.147	6.837	8.264
Subsidie gemeente Rotterdam	12	14.984	14.853	13.847
Overige bijdragen	12	8.408	3.414	3.225
Totale baten		30.539	25.104	25.336
LASTEN				
Personeelskosten	13	11.913	11.814	11.482
Afschrijvingen op materiële vaste activa	14	1.055	1.054	1.080
Kosten van activiteiten	15	9.764	4.642	5.094
Overige bedrijfskosten	16	7.931	7.086	7.718
Totale lasten		30.663	24.596	25.374
Rentebaten		44	-	24
Rentelasten		1-	-	-
SALDO BATEN EN LASTEN		81-	508	14-
Als volgt bestemd:				
- Bestemmingsreserves		283	283	671
- Bestemmingsfondsen		154-	225	565-
Mutaties bestemmingsfondsen en -reserves		129	508	106
RESULTAAT (MUTATIE ALGEMENE RESERVE)		210-	-	120-

*) Het referentienummer refereert aan de desbetreffende paragraaf in de toelichting op de jaarrekening.

5. Toelichting behorende bij de jaarrekening over 2024

Algemeen

De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen (de Stichting) is opgericht op 4 oktober 2005 en gevestigd aan de Gedempte Zalmhaven 4K te Rotterdam. Per 1 januari 2006 werd het museum verzelfstandigd. Vanaf die datum voert de Stichting het beheer over het museum. De Stichting heeft ten doel het in stand houden en exploiteren van Museum Boijmans Van Beuningen te Rotterdam op een zodanige wijze dat het museum met haar collecties permanent ten dienste staat van de gemeenschap en haar ontwikkeling en tevens toegankelijk is voor het publiek.

De geconsolideerde jaarrekening omvat Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen en zijn op 18 augustus 2021 opgerichte dochteronderneming Horeca Boijmans Van Beuningen bv. Een dochteronderneming is een onderneming waarin de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen beslissende zeggenschap uitoefent. Volgens de integrale consolidatiemethode worden in de geconsolideerde jaarrekening de activa, passiva, baten en lasten van Horeca Boijmans Van Beuningen bv voor 100% opgenomen. Onderlinge transacties tussen de moeder- en dochteronderneming worden geëlimineerd.

Verbonden partijen

Er is sprake van verbonden partijen als de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen feitelijk beleidsbepalend is in een andere (beleidsafhankelijke) rechtspersoon of als een sleutelfunctionaris van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen zitting heeft in het bestuur en/of het management van een gelieerde rechtspersoon. De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is beleidsbepalend bij de op 18 augustus 2021 opgerichte horeca bv. Bij Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, Stichting Lucas van Leyden en Stichting Fonds Willem van Rede is Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen niet beleidsbepalend maar één directeur/bestuurder is tevens bestuurder bij deze stichtingen.

- Horeca Boijmans Van Beuningen bv

De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen heeft een 100%-belang in deze onderneming. De bestuurder van de stichting is tevens bestuurder van de bv. Sinds 1 oktober 2022 vormen de stichting en de bv een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Door de stichting is € 337.035 betaald aan Horeca Boijmans Van Beuningen bv voor zaalhuur en catering, veelal voor relatiebeheeractiviteiten. Ook is € 510.567 ontvangen van de bv, vooral voor huur en dienstverlening.

- Stichting Museum Boijmans Van Beuningen

Van deze stichting is de bestuurder van Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen secretaris. In totaal heeft het museum in 2023 € 221.645 ontvangen van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen voor aankopen, verleende diensten en relatiebeheer.

- Stichting Lucas van Leyden

Van deze stichting is de bestuurder van Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen secretaris. In totaal heeft het museum in 2024 € 97.126 ontvangen van Stichting Lucas van Leyden voor aankopen.

- Stichting Fonds Willem van Rede

Van deze stichting is de bestuurder van Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen voorzitter. Er vinden in 2024 geen onderlinge transacties plaats.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het verslagjaar 2024, dat begint op 1 januari 2024 en eindigt op 31 december 2024.

Continuïteit

Bij de waardering van activa en passiva is ervan uitgegaan, dat het museum zijn activiteiten in continuïteit voortzet.

Vergelijkende cijfers

De in de jaarrekening opgenomen begroting is de laatste door de raad van toezicht vastgestelde werkbegroting van 2024. Daar waar tussentijds bij bestuursbesluit de begroting is aangepast en de raad van toezicht hiervan in kennis is gesteld, is de in de jaarrekening gebruikte begroting daaraan aangepast mits dit het inzicht vergroot. De vergelijkende cijfers zijn, indien nodig qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

A. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijnen voor Jaarverslaggeving in het bijzonder RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het museum zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Bedragen staan vermeld in duizenden euro's.

De collectie

Conform de herziene collectiebeheersovereenkomst die op 6 november 2020 is afgesloten met de gemeente Rotterdam bestaat de collectie van het museum uit:

- a. de gemeentelijke collectie, in eigendom van de gemeente Rotterdam;
- b. voorwerpen in gedeeld eigendom van de gemeente Rotterdam en een tweede partij, bijvoorbeeld Stichting Museum Boijmans Van Beuningen;
- c. voorwerpen in langdurig bruikleen gegeven door de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, de Stichting Willem van der Vorm, de Stichting Het Nederlandse Gebruiksvoorwerp, de Han Nefkens Fashion on the Edge en H+F Collection;
- d. voorwerpen, langdurig gegeven van de Nederlandse Staat (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, onder andere aanwinsten van de Stichting Fonds Willem van Rede);
- e. collectieonderdelen aan Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen in bruikleen gegeven door particulieren of rechtspersonen, anders dan voor tijdelijke tentoonstellingen;
- f. aan de collectie gerelateerd archief- en documentatiemateriaal;
- g. de bibliotheek van Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen.

Eveneens conform de collectiebeheersovereenkomst worden alle verworven kunstvoorwerpen eigendom van de gemeente Rotterdam tenzij eigendomsoverdracht geschiedt aan een van de onder b. genoemde stichtingen. Kunstaankopen en bijdragen die bestemd zijn voor kunstaankopen worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's. De euro is tevens de functionele valuta van de stichting. Transacties in vreemde valuta worden bij de eerste verwerking gewaardeerd in de functionele valuta tegen de wisselkoers, die op de transactiedatum geldt. Koersverschillen worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De belangrijkste schattingsposten betreffen de voorziening voor personeelsregelingen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De aanschafprijs van materiële vaste activa bestaat uit de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen voor gebruik. De afschrijvingen worden berekend als percentage van de aanschafprijs op basis van de economische levensduur volgens de lineaire methode waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Gebouwen en terreinen:	10%-20%
Inventaris:	3%- 20%
Bedrijfsmiddelen:	20%
ICT:	20%-33%

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Investeringsbijdragen worden opgenomen onder de schulden. De vrijval van investeringsbijdragen loopt gelijk met de afschrijvingstermijn van de investering en wordt in de staat van baten en lasten opgenomen onder de baten.

Financiële vaste activa

Bankgaranties zijn als overige vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa tegen nominale waarde plus eventuele ontvangen rente.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn of immateriële of materiële vaste activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Mocht dat zo zijn, dan wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. Dat is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Een eventuele waardevermindering als gevolg van deze herwaardering wordt verantwoord in de staat van baten en lasten.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen de inkoopprijs of de lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is een schatting van het bedrag dat de voorraden maximaal zullen opbrengen onder aftrek van te maken kosten. Voor incurante voorraden wordt een voorziening getroffen als dat nodig is.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Als liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt daar bij de waardering rekening mee gehouden. Liquide middelen die langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan worden opgenomen onder de financiële vaste activa. Liquide middelen in vreemde valuta worden op balansdatum omgerekend in de functionele valuta tegen dan geldende wisselkoers.

Vorderingen

Waardering vindt plaats tegen nominale waarde. Een eventuele voorziening wegens oninbaarheid wordt op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen bepaald.

Eigen vermogen

Onder de algemene reserve is dat deel van het eigen vermogen opgenomen, waarover het bestuur van Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen binnen de statutaire doelstellingen van de stichting vrij kan beschikken. Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten bestaat. Bestemmingsfondsen zijn reserves waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten bestaat.

Kosten die worden gedekt uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen worden in de staat van baten en lasten verantwoord en via de resultaatbestemming ten laste van de betreffende reserve of fonds gebracht. Wijzigingen in de beperking van de bestemming van bestemmingsreserves worden als mutaties binnen het eigen vermogen verwerkt.

Voorzieningen

Een voorziening is een verplichting op balansdatum, die moet worden opgenomen als sprake is van (a) een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting als gevolg van een gebeurtenis in het verleden waarvan (b) een betrouwbare schatting is te maken én waarvan (c) het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling ervan uitstroom van liquide middelen nodig is.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde op basis van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. Alleen de voorziening voor jubileumgratificaties wordt gewaardeerd tegen contante waarde. Deze voorziening is opgenomen voor toekomstige jubileumuitkeringen en is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde.

- Investeringsbijdragen voor het Depot

Voor de opslag van de collectie van het museum is het Depot gebouwd in opdracht van de Stichting Collectiegebouw. Als eigenaar van het grootste deel van de collectie heeft de gemeente Rotterdam dit gebouw voor een groot deel gefinancierd. Stichting De Verre Bergen is medefinancier. Gelden voor belangrijke inrichtingselementen zoals het entreegebied en een atriumvitruve zijn door de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen door middel van een Capital Campaign geworven. Deze geworven gelden worden als investeringsbijdragen geboekt onder de schulden en vallen jaarlijks vrij ten gunste van het resultaat evenredig aan de levensduur van de investering.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde.

- Pensioenen

De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen heeft zijn pensioenregeling ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP), het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. De pensioenregeling van het ABP is een zogenaamde toegezegd-pensioenregeling. Echter, het museum verwerkt

deze regeling in de jaarrekening als een toegezegde-bijdrageregeling, omdat in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting bestaat tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Dit is conform de uitzonderingsregeling voor bedrijfstakpensioenfondsen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 271.309).

Per jaareinde verschuldigde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De indexatie van de pensioenen is, zowel formeel als feitelijk, voorwaardelijk en afhankelijk van voldoende middelen bij het pensioenfonds. De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is niet verplicht bij te betalen voor indexatie van de uitkeringen.

Opbrengstverantwoording

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering. De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat verslagjaar hebben geleid. Winsten worden alleen genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden in het verslagjaar, worden in de jaarrekening verwerkt indien zij bekend zijn op het moment van opmaken van de jaarrekening.

Opbrengsten

Onder opbrengsten wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en over de opbrengsten geheven belastingen. Opbrengsten van goederenverkoop worden gewaardeerd tegen reële waarde en in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer de belangrijkste risico's en voordelen van eigendom zijn overgedragen aan de koper en de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is.

Opbrengsten uit dienstverlening worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de vergoeding. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten lasten verwerkt wanneer het bedrag hiervan op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Subsidie gemeente Rotterdam

De subsidie wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht van het jaar waarin de gesubsidieerde bestedingen zijn gedaan. De vooruitontvangen subsidiebedragen worden onder de overlopende passiva opgenomen.

Op de subsidiëring van de Stichting door de Gemeente Rotterdam is de SVR 2014 van toepassing. De subsidie van 2023 is definitief vastgesteld op 11 december 2024 (kenmerk: SUB.22.07.0027). De subsidie van de gemeente Rotterdam over het boekjaar 2024 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. Deze subsidie is vooruitlopend op de definitieve vaststelling geheel als bate verwerkt.

Bijdragen derden

Bijdragen van derden worden opgenomen tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding. Ze worden in de exploitatierekening verwerkt wanneer het bedrag van deze baten op betrouwbare wijze kan worden bepaald en de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is.

Nalatenschappen (en recht van vruchtgebruik)

Nalatenschappen worden verwerkt op het moment dat de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan

worden vastgesteld. Dit vindt plaats op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt. Hiervan is in ieder geval sprake bij ontvangst van de akte van verdeling. Indien sprake is van nalatenschappen die met vruchtgebruik zijn belast, dient bij de waardering van de nalatenschappen hiermee rekening te worden gehouden.

Personeelsbeloningen

De personeelsbeloningen worden in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie is verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Personeelsbeloningen waarbij geen rechten worden opgebouwd, zoals bij ziekte of arbeidsongeschiktheid, worden in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarover de beloning is verschuldigd. Er wordt een voorziening opgenomen voor op de balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden, die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Deze verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

- Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor het beëindigen van het dienstverband. Een uitkering vanwege ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de stichting zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievoorziening. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd tegen reële waarde op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 geldt een nieuw fiscaal regime voor indirecte overheidsbedrijven waarbij zij normaal onder de vennootschapsbelasting vallen. Dat betekent dat de Stichting vanaf 2016 voor het hele bedrijf aangifte vennootschapsbelasting moet doen. Echter, omdat de Stichting is aangemerkt als ANBI-cultuur zorgen fiscale aftrekposten ervoor dat veelal geen sprake is van belastingplicht. De Belastingdienst heeft over 2016 tot en met 2023 daarom ook geen aangiftebiljet uitgereikt. De verwachting is dat dat ook niet over 2024 zal gebeuren. Voor Horeca Boijmans Van Beuningen bv zal wel aangifte vennootschapsbelasting worden gedaan.

B. Toelichting op de balans per 31 december 2024

ACTIVA

1. Materiële vaste activa (MVA)

De specificatie is als volgt :

	Gebouwen en terreinen	Inventaris	Bedrijfs- middelen	ICT	Totaal
	EUR x 1.000	EUR x 1.000	EUR x 1.000	EUR x 1.000	EUR x 1.000
Stand per 31 december 2023					
- Aanschafwaarde	6.091	6.449	38	403	12.980
- Cumulatieve afschrijvingen	330-	1.795-	38-	274-	2.437-
Boekwaarde per 31 december 2023	5.760	4.654	-	129	10.543
Mutaties in het boekjaar					
- Investerings	-	99	-	-	99
- Desinvesteringen	-	-	-	-	-
- Afschrijvingen	152-	796-	-	107-	1.056-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	152-	697-	-	107-	956-
Stand per 31 december 2024					
- Aanschafwaarde	6.091	6.548	38	403	13.080
- Cumulatieve afschrijvingen	483-	2.591-	38-	381-	3.492-
Boekwaarde per 31 december 2024	5.608	3.957	-	21	9.587
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2,5%-10 %	3,33%-20%	20%	20%-33%	

- Investerings

Met de ingebruikname van Depot Boijmans Van Beuningen in november 2021 zijn de daarvoor gedane investeringen opgenomen onder de MVA.

De bijdragen voor de Depotinvesteringen zijn opgenomen onder de schulden (zie onder punt 8). Ze vallen jaarlijks evenredig vrij met de afschrijvingskosten. Het verschil tussen investeringen en investeringsbijdragen heeft het museum met eigen middelen gefinancierd.

In 2024 is voor € 99.000 geïnvesteerd in de horeca.

- Desinvesteringen

Er zijn in 2024 geen desinvesteringen gedaan.

2. Financiële vaste activa

2. Financiële vaste activa

	31-12-2024	31-12-2023
	EUR x 1.000	EUR x 1.000
Bankgaranties voor de huur van depot- en kantoorruimte	204	203
	204	203

3. Voorraden

	31-12-2024	31-12-2023
	EUR x 1.000	EUR x 1.000
Museumwinkel	308	230
Horeca	30	-
Museumkaarten	2	19
Totaal voorraden	339	249

De winkelvoorraad heeft een inkoopwaarde van € 326.000. Daar staat een voorziening voor incurante voorraden tegenover van € 18.000.

4. Vorderingen

	31-12-2024 EUR x 1.000	31-12-2023 EUR x 1.000
Debiteuren	558	1.614
Belastingdienst	251	338
Overige kortlopende vorderingen	-	78
Totaal kortlopende vorderingen	810	2.030
- Vooruitbetaalde bedragen: Tentoonstellingen en overige projecten, abonnementen en contracten	682	938
	682	938
- Nog te ontvangen bedragen: Fondsen i.v.m. tentoonstellingen	431	349
Fondsen i.v.m. aankopen	233	25
Entreegelden	129	204
Overig	1.466	3.740
	2.258	4.318
Totaal vorderingen	3.750	7.287

- Vorderingen

Bij de debiteuren is er geen aanleiding tot het opnemen van een voorziening wegens oninbaarheid. De vordering op de Belastingdienst voor omzetbelasting over november en december bedraagt € 251.000.

- Vooruitbetaalde bedragen

De vooruitbetaalde bedragen bestaan uit huurkosten voor het eerste kwartaal van 2024 (€ 419.000), de bruikleenverzekering (€ 24.000), ICT en onderhoud (€ 56.000), abonnementen en dergelijke (€ 30.000), horeca (€ 41.000) en uit projectkosten voor tentoonstellingen en overige projecten (€ 112.000).

- Nog te ontvangen bedragen

Naast nog te ontvangen bedragen voor aankopen (€ 233.000), tentoonstellingen (€ 431.000) en entree (Museumkaart, Rotterdampas, VriendenLoterij VIP-kaart – samen € 129.000) bestaan de overige nog te ontvangen bedragen uit bijdragen voor energie-afname voor de WKO (€ 313.000), de renovatie en Depot (€ 176.000), educatie en onderzoek (€ 264.000) en horeca en relatiebeheer (€ 133.000) en daarnaast uit rente (€ 41.000) en verzekeringsuitkeringen (€ 39.000). Ook de jaarlijkse bijdrage van de VriendenLoterij valt hieronder (€ 500.000).

5. Liquide middelen

	31-12-2024 EUR x 1.000	31-12-2023 EUR x 1.000
Bankrekeningen	4.040	4.950
Kruisposten	51	48
Totaal liquide middelen	4.091	4.998

Het saldo van de liquide middelen is vrij opneembaar.

6. Eigen vermogen

	31-12-2023	Onttrekking of vrijval 2024	Dotatie 2024	31-12-2024
	EUR x 1.000	EUR x 1.000	EUR x 1.000	EUR x 1.000
Algemene reserve	1.181	210-	-	971
Bestemmingsreserve renovatie	796	-	-	796
Bestemmingsreserve projecten	150	150-	-	-
Bestemmingsreserve voor herinvesteringen	1.342	-	433	1.775
Vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen	3.469	360-	433	3.542
Bestemmingsfonds Van Riemsdijk-Borsje	599	85-	-	514
Bestemmingsreserve Fonds Westerhuis	230	24-	-	206
Bestemmingsfonds J.S.H.Bröcker	392	29-	-	364
Bestemmingsfonds Coen Schimmelpenninck van der Oije	176	16-	-	160
Eigen vermogen met een bestedingsverplichting	1.397	154-	-	1.243
Totaal eigen vermogen	4.866	514-	433	4.785

De bestemmingsreserves worden samen met de algemene reserve beschouwd als het vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen. Bestemmingsreserves zijn het deel van het eigen vermogen waaraan het bestuur een bijzondere bestemming heeft gegeven. Het vrij besteedbare deel van het vermogen neemt met € 73.000 toe tot € 3.542.000. Daarbij hoort een solvabiliteitsratio van 19,7% (2023: 14,9%). De solvabiliteitsratio is de verhouding van het vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen en geeft weer in welke mate het museum op de middellange en lange termijn aan zijn bestedingsverplichtingen kan voldoen. Omdat Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen in de enkelvoudige jaarrekening een voorziening heeft opgenomen voor het negatieve eigen vermogen van de deelneming Horeca Boijmans Van Beuningen bv (zie pagina 59) stelt de stichting zich garant voor de schulden van de bv.

Bestemmingsfondsen zijn het deel van het eigen vermogen met een beklemming, omdat daaraan door derden een bijzondere bestemming is gegeven. Daarom rust op bestemmingsfondsen een bestedingsverplichting dan wel een terugbetalingsplicht indien de gelden niet aan de bestemming (kunnen) worden besteed. Bij eventuele liquidatie van de stichting zullen ze niet de gemeente Rotterdam toekomen. Het saldo van de bestemmingsfondsen neemt in 2024 met € 154.000 af tot € 1.243.000.

Bestemmingsreserves

- Renovatie

Deze reserve wordt opgebouwd voor de aanschaf van nieuwe inventaris voor na renovatie en vernieuwing van het museum. In 2024 vinden geen mutaties plaats binnen deze reserve.

- Projecten

De reserve is bestemd voor het programma in het Depot. In 2024 is deze reserve helemaal ingezet om het tentoonstellingsprogramma te dekken.

- Herinvesteringen

De investeringen, die het museum zelf in het Depot heeft gedaan, zijn grotendeels gefinancierd met bijdragen van fondsen, bedrijven en particulieren die via de Capital Campaign zijn geworven. Wanneer deze investeringen vervangen moeten worden, is niet nogmaals zo'n campagne mogelijk. Omdat de afschrijvingskosten wegvallen tegen de vrijval van de investeringsbijdragen worden in feite geen middelen gereserveerd om na het einde van de levensduur opnieuw te investeren. Daarom vormt het museum sinds 2022 met goedkeuring van de gemeente een bestemmingsreserve voor herinvesteringen. De reserve wordt alleen opgebouwd voor investeringen met een looptijd van maximaal tien jaar, in totaal met een waarde van € 2,9 miljoen. In 2024 is € 433.000 toegevoegd aan deze reserve.

Bestemmingsfondsen

- Klassieke schilderkunst en kristal

Het museum ontving in 2006 een erfenis van mevrouw Van Riemsdijk-Borsje waartoe in het testament de bestedingsverplichting 'klassieke schilderkunst en kristal' is opgenomen. De nalatenschap bedroeg € 1.857.000 in contanten wat in 2006, 2007 en 2008 is ontvangen en gedoteerd aan het bestemmingsfonds. Tevens bestond de nalatenschap uit landerijen die in 2013 en 2014 zijn verkocht met een opbrengst van € 208.000 in totaal. Ook dit bedrag is destijds aan het bestemmingsfonds toegevoegd. In de periode 2006-2023 is € 1.467.000 onttrokken aan het bestemmingsfonds. In 2024 is € 85.000 onttrokken aan dit bestemmingsfonds voor de aankoop van *Stilleven met aardappelen* van Vincent van Gogh.

- Bestemmingsfonds Westerhuis

In 2011 is een erfenis van de heer Westerhuis ontvangen ten bedrage van € 230.000. Ter nagedachtenis aan de heer Westerhuis heeft het bestuur een fonds ingesteld waaruit publicaties worden gefinancierd. Het Fonds Westerhuis is een revolving fund, wat inhoudt dat het weer wordt aangevuld als het financiële resultaat dat toelaat. In 2024 is € 24.000 onttrokken voor de Boijmans Studie *Kunst omkaderd* over de lijsten van negentiende-eeuwse schilderijen van het museum.

- Bestemmingsfonds J.S.H. Bröcker

In 2021 is met de nalatenschap van de heer Bröcker een fonds opgericht dat is geoormerkt voor de museumcollectie. In 2024 is € 29.000 gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek naar de collectie.

- Coen Schimmelpenninck van der Oije Fonds

Bij zijn afscheid als voorzitter van Stichting Museum Boijmans Van Beuningen is ter ere van Coen Schimmelpenninck van der Oije een bestemmingsfonds ingesteld voor het verzorgen en aankopen van achttiende- en negentiende-eeuwse tekenkunst. In 2024 is voor € 16.000 aan tekeningen gekocht met dit fonds.

7. Voorzieningen

	Saldo per 31-12-2023 EUR x 1.000	Dotatie EUR x 1.000	Vrijval EUR x 1.000	Onttrekking EUR x 1.000	Saldo per 31-12-2024 EUR x 1.000
Voorziening personeelsregelingen	81	100	1-	2-	177
Totaal voorzieningen	81	100	1-	2-	177

- Voorziening personeelsregelingen

Van deze voorziening heeft € 69.000 een looptijd van maximaal één jaar en € 108.000 heeft een looptijd van meer dan één jaar. De voorziening is getroffen in verband met jubileumgratificaties en langdurig verzuim.

8. Langlopende schulden

	Saldo per 31-12-2023 EUR x 1.000	Toevoeging EUR x 1.000	Vrijval EUR x 1.000	Onttrekking EUR x 1.000	Saldo per 31-12-2024 EUR x 1.000
Investeringsbijdragen - langlopend	7.138	40	-	698-	6.480
Investeringsbijdragen - kortlopend	789	704	789-	-	704
Nog te besteden bijdragen VriendenLoterij - langlopend	750	250	-	-	1.000
Nog te besteden bijdragen VriendenLoterij - kortlopend	115	57	-	115-	57
Totaal	8.792	1.050	789-	813-	8.241

- Investeringsbijdragen

Er resteert begin 2024 nog € 7.927.000 van fondsen, bedrijven en particulieren die zijn ingezet voor investeringen in het Depot. Deze investeringsbijdragen zijn opgenomen onder de schulden; een langlopend deel van € 7.138.000 en een kortlopend deel van € 789.000. Vanuit het gemeentelijk bouwbudget voor het Depot is in

2024 nog € 50.000 ontvangen voor horeca-investeringen, wat is toegevoegd aan de investeringsbijdragen. Het bedrag is verdeeld over een langlopend deel van € 40.000 en een kortlopend deel van € 10.000.

Elk jaar valt een deel ten gunste van het resultaat vrij. Dat deel is bepaald op basis van de periode waarin de aan deze bijdragen gerelateerde investeringen worden afgeschreven. In 2024 is € 789.000 vrijgevallen. Het kortlopende deel van deze schuld bedraagt € 704.000 per 31 december 2024 en is vanuit de langlopende schuld toegevoegd aan de kortlopende schulden (opgenomen onder punt 9).

- Nog te besteden bijdragen VriendenLoterij

De bijdrage van de VriendenLoterij mag worden gebruikt voor aankoop, restauratie en presentatie van de eigen collectie of andere onderdelen van de bedrijfsvoering behalve exploitatie. Het museum heeft een overeenkomst met de VriendenLoterij voor vijf jaar, die loopt van 2021 tot en met 2025. Het museum ontvangt op basis van de overeenkomst een jaarlijkse uitkering van € 500.000. Wanneer deze jaarlijkse uitkering in enig jaar niet volledig besteed wordt, wordt het resterende saldo toegevoegd aan de schulden om in de jaren erna alsnog besteed te worden.

Naast de reguliere bijdrage van € 500.000 ontvangt het museum in 2024 ook € 69.000 als opbrengst van de verkoop van geoormerkte loten. Van deze € 569.000 is € 377.000 uitgegeven aan aankopen, tentoonstellingen en werving van geoormerkte loten conform onderstaande specificatie. Het niet uitgegeven deel van € 192.000 wordt toegevoegd aan de nog te besteden bijdragen van de VriendenLoterij. Deze schuld bedraagt daarmee € 1.057.000 waarvan € 1.000.000 langlopend is. Dat bedrag is bestemd voor de renovatie waarover met de VriendenLoterij is afgesproken dat het museum daarvoor jaarlijks € 250.000 opzij zet van 2021 tot en met 2025.

Specificatie van nog te besteden bijdragen VriendenLoterij (bedragen x EUR 1.000):			
Stand per 31 december 2023			865
Bijdragen:			
Reguliere uitkering	500		
Opbrengst geoormerkte loten	69	+	
			569
Uitgaven:			
Vincent van Gogh - Stilleven met aardappelen	75		
Bertha Wegmann - Forest Ferns	40		
Armand Rassenfosse - Sapphic Couple	5		
Tentoonstelling Lieveelingen	250		
Kosten vanwege geoormerkt werven	7		
			377
		-	
Mutatie nog te besteden bijdragen VriendenLoterij			192
			+
Saldo van nog te besteden bijdragen VriendenLoterij per 31 december 2024			1.057

9. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
	EUR x 1.000	EUR x 1.000
Kortlopende schulden:		
- Crediteuren	1.037	1.683
- Nettoloon	82	95
- Belastingen en sociale premies	417	413
- Pensioenen	120	113
- Vakantiegeld	342	326
- Vakantiedagen	355	344
	<u>2.353</u>	<u>2.974</u>
Overlopende passiva:		
- Nog te betalen projectkosten	9	2.978
- Nog te betalen overige kosten	258	881
- Vooruitontvangen projectbedragen	696	1.008
- Kortlopend deel investeringsbijdragen	704	789
- Vooruitontvangen investeringsbedragen	1.162	1.347
- Vooruitontvangen overige bedragen	233	156
- Overige overlopende passiva	114	312
	<u>3.176</u>	<u>7.471</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>5.529</u></u>	<u><u>10.445</u></u>

- Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit verplichtingen aan leveranciers en personeel.

- Overlopende passiva

De 'nog te betalen projectkosten' hebben betrekking op tentoonstellingen.

De 'nog te betalen overige kosten' betreffen kosten over 2024 die in 2025 gefactureerd worden. Deze post bestaat uit adviseurs en accountants (€ 59.000), energie en onderhoud (€ 77.000), inhuur van personeel (€ 60.000), horeca (€ 40.000) en overige kosten (€ 22.000).

De 'vooruitontvangen projectbedragen' hebben betrekking op bijdragen voor projecten in 2025 en later. Het gaat om projectgelden voor educatie (€ 51.000), onderzoek (€ 199.000), aankopen (€ 94.000), tentoonstellingen (€ 275.000) en huisvesting (€ 77.000).

Het 'kortlopend deel investeringsbijdragen' bestaat uit het deel van de bijdragen voor Depotinvesteringen dat in 2025 vrijvalt (zie ook onder punt 9. Langlopende schulden).

De 'vooruitontvangen investeringsbedragen' hebben betrekking op opbrengsten van de Capital Campaign van het Depot die in 2025 en later zullen worden uitgegeven ter dekking van uitgaven aan verbeteringen van het Depot en aan verborgen en zichtbare gebreken.

De 'vooruitontvangen overige bedragen' bestaan uit vooruitgestuurde facturen over 2024. Het gaat om bruikleenverkeer (€ 44.000), events (€ 90.000) en cadeaukaarten, arrangementen, entreetickets (€ 42.000). Ook het kortlopende deel van de nog te besteden bijdragen van de VriendenLoterij valt onder deze post (zie onder 8. langlopende schulden, € 57.000).

De 'overige overlopende passiva' bestaan voor het grootste deel uit gelden voor de Museumnacht010 editie 2025 (€ 107.000).

10. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

- Verzamelaardepots

Het museum heeft per 31 december 2024 de volgende niet opgenomen activa uitstaan:

	EUR x 1.000
< 1 jaar	276
1 jaar - 5 jaar	519
> 5 jaar	17
Totaal	812

Het betreft huurcontracten met afnemers van de verzamelaardepots.

- Huurverplichtingen

Het museum heeft per 31 december 2024 de volgende huurverplichtingen:

	EUR x 1.000
< 1 jaar	3.513
1 jaar - 5 jaar	10.949
> 5 jaar	78.987
Totaal	93.449

Totdat het museumgebouw aan het Museumpark weer opent voor publiek betaalt het museum geen huur voor dat gebouw. Voordat het hernieuwde museum naar verwachting opent in 2030 zal een nieuw huurcontract worden opgesteld.

Er worden op diverse locaties een kantoor, externe depots, een werkplaats en archiefruimte gehuurd; de looptijd hiervan is bij het kantoor, de depots en archiefruimte korter dan vijf jaar. Het huurcontract voor het Depot aan het Museumpark loopt tot en met 31 maart 2059.

Als onderdeel van het huurcontract en de huursom voor het Depot betaalt het museum per jaar € 402.000 aan de gemeente voor de opbouw van een onderhoudsvoorziening. Omdat het museum vanwege het triple net karakter van het huurcontract verantwoordelijk is voor het onderhoud zal op basis van het meerjarenonderhoudsplan een beroep op die voorziening worden gedaan.

ProDelta heeft in 2022 het pand aan de Westersingel 92 gekocht met het oog op toekomstige verhuur aan het museum, zodat een of meerdere museumonderdelen er onderdak kunnen vinden. Het museum heeft zich tot en met 31 december 2028 garant gesteld voor de huur van delen van het pand of parkeerplaatsen die niet aan derden verhuurd zijn en aldus geen huurstroom genereren tot aan een jaarhuur van € 120.000. Het doel is dat het museum uiterlijk vanaf 1 januari 2029 het pand volledig huurt voor minimaal vijftien jaar.

- Leaseverplichtingen

Het museum heeft per 31 december 2024 de volgende operational leaseverplichtingen:

	EUR x 1.000
< 1 jaar	8
1 jaar - 5 jaar	1
> 5 jaar	-
Totaal	9

Het betreft de lease van kantoormachines.

- Voorwaardelijke vorderingen

De door het museum geïnitieerde activiteiten Art Rocks en ARTtube zijn in 2016 verzelfstandigd en ondergebracht in de stichting Art Match. De activiteiten voor ARTtube zijn in 2019 gestaakt. Met Art Match is een aantal afspraken gemaakt:

- Het museum behoudt het intellectueel eigendom van beide merken.
- Indien de activiteiten op den duur succesvol zijn, zal Art Match vanaf 2020 een royalty van maximaal € 76.200 aan het museum betalen gedurende een periode van minimaal twaalf jaar. Daarvan is op dit moment nog geen sprake.

Per 1 januari 2025 is Art Match geliquideerd. Een eventueel batig saldo wordt overgemaakt aan het museum dat het overeenkomstig de doelstelling van Art Match zal besteden.

- Claims en voorwaardelijke rechten

Depot

De samenwerkingspartners voor de bouw van het Depot aan het Museumpark zijn Stichting Collectiegebouw (de eigenaar), gemeente Rotterdam (hoofdhuurder), Stichting De Verre Bergen (grote schenker) en het museum (gebruiker). Deze samenwerking is door de partijen op 22 april 2016 vastgelegd in een Realisatie- en Samenwerkingsovereenkomst (RSO). In deze overeenkomst is afgesproken dat het museum vanuit het bouwbudget een aantal bedragen ontvangt om investeringen in het gebouw te kunnen doen en een aantal uitgaven van het bouwproject dient te betalen. Daarnaast is tijdens de realisatie van het Depot een lijst meer-/minderwerk voor gemeente en museum ontstaan. In 2023 is via een addendum op de RSO de vereffening van deze afspraken geregeld en afgewikkeld.

In dat addendum is ook geregeld dat Stichting Collectiegebouw € 102.000 heeft gereserveerd, die het museum gebruikt voor de financiële afwikkeling van een aantal geconstateerde gebreken in het Depot. Buiten deze afspraak valt nog een aantal andere punten waarvoor in totaal € 236.000 is gereserveerd bij Stichting Collectiegebouw. Het gaat onder andere om het schoonmaken van de gevel en het vervangen van de luchtdroger.

Essent

Essent exploiteert de warmte-/koudeopslag van het museum. Daarvoor neemt Essent elektriciteit af van het museum waarover is afgesproken dat Essent de kosten daarvan aan het museum vergoedt. Ook is afgesproken dat museum en Essent met elkaar in overleg treden als de jaarlijkse stijging van energiekosten hoger is dan 10%. Over 2023 is dat het geval. Beide partijen zijn hierover in overleg gegaan waardoor het museum over 2023 noch over 2024 een vergoeding heeft ontvangen voor de geleverde elektriciteit. Essent heeft een aanbod gedaan van twee ton voor 2023 wat substantieel lager is dan wat het museum voor de geleverde elektriciteit betaalde. Het museum heeft dit bod niet geaccepteerd, maar wel verantwoord in de staat van baten en lasten van 2024. Voor 2024 is tevens € 113.000 opgenomen naar rato van het aanbod over 2023. Omdat de besprekingen nog niet zijn afgerond, kan niet gemeld worden wat de uiteindelijke afspraak zal inhouden.

- Periodieke schenkingen (bedragen x 1.000)

	bedrag	jaarlijkse termijn	vervallen termijnen	restschuld en -vordering
Schenkingen 2021	€ 1.195	€ 149	€ 745	€ 450
Schenkingen 2020	€ 47	€ 9	€ 38	€ 9
Schenkingen 2022	€ 218	€ 39	€ 117	€ 101
Schenkingen 2023	€ 251	€ 46	€ 92	€ 159
Schenkingen 2024	€ 22	€ 4	€ 4	€ 18
Totaal	€ 1.733	€ 248	€ 996	€ 737

Schenkers van kunstwerken die de voorkeur geven aan een periodieke schenking komen met het museum in een notariële akte overeen dat het museum de werken koopt waarbij de betalingsverplichting wordt omgezet in een geldlening. De jaarlijkse aflossingsverplichting van het museum wordt gecompenseerd door de door de schenker te betalen termijn uit hoofde van de periodieke schenking. Bij voortijdig overlijden van de schenker ontstaat risico op een restschuld, omdat de periodieke schenking dan stopt. Het maximale risico per 31 december 2024 bedraagt € 719.000.

C. Toelichting op de staat van baten en lasten 2024

Algemeen

Significante verschillen tussen realisatie 2024 en realisatie 2023 en tussen realisatie 2024 en begroting 2024 worden toegelicht op pagina 53 en 54.

BATEN

	jaarrekening 2024 EUR x 1.000	begroting 2024 EUR x 1.000	jaarrekening 2023 EUR x 1.000
11. Opbrengsten			
Entreegelden	2.862	2.674	2.769
Publieksactiviteiten	179	148	242
Museumwinkel	406	295	440
Art services, bruikleenverkeer en beeldmateriaal	891	692	1.484
Horeca	2.809	3.028	3.327
Overige opbrengsten	-	-	2
Totaal opbrengsten	7.147	6.837	8.264
12. Bijdragen			
- Subsidie gemeente Rotterdam			
Cultuurplansubsidie en BKV-middelen	10.892	10.891	10.122
Depotsubsidie	3.961	3.962	3.682
Overige gemeentelijke subsidies	131	-	43
	14.984	14.853	13.847
- Overige bijdragen			
Bijdragen voor aankopen	4.657	125	189
Bijdragen voor tentoonstellingen	897	1.500	338
VriendenLoterij	377	280	207
Bijdragen voor publicaties, educatie, restauraties etc.	728	490	755
Investeringsbijdragen	794	814	808
Gemeentelijke bijdragen voor renovatie en depot	795	-	708
Overige bijdragen	160	205	220
	8.408	3.414	3.225
Totaal bijdragen	23.392	18.267	17.072
TOTAAL BATEN	30.539	25.104	25.336

Cultuurplansubsidie, BKV-middelen, Depotsubsidie en overige gemeentelijke subsidies

Het museum ontvangt in 2024 in totaal € 14.984.500 aan subsidie waaronder € 10.892.000 voor het uitvoeren van het cultuurplan inclusief € 80.000 aan BKV-middelen en € 3.961.500 voor de huisvestingslasten van het Depot. Deze subsidies zijn verleend door middel van een beschikking met kenmerk 23.06.00288 (d.d. 11 februari 2024). De overige gemeentelijke subsidies bestaan uit € 160.000, verleend voor de tentoonstelling *Snakken naar Boijmans* (kenmerk 24.05.00276, d.d. 15-10-2024) en € 29.000 teruggevorderd vanwege de subsidieregeling 'Noodsteun Energie en Inflatie Cultuur 2023' (kenmerk 23.11.00043, d.d. 28-10-2024).

- BKV-middelen

Het museum ontvangt in 2024 van de gemeente Rotterdam € 80.000 uit de middelen voor Beeldende Kunst en Vormgeving (BKV). Deze bijdrage is verantwoord onder de cultuurplansubsidie en is besteed aan opdrachten voor Rotterdamse kunstenaars op de locatie Zuid. Boijmans Van Beuningen.

- Depotsubsidie

Voor het Depot ontvangt het museum een langjarige subsidie van € 3.961.500 per jaar (prijsspeil 2024) tot en met 31 maart 2059, gelijk aan de looptijd van het huurcontract van het Depot. Deze bijdrage is uitsluitend bestemd voor het bewaren van de collectie in het Depot. Dat houdt in dat de kosten voor huisvesting, depotbeheer en beveiliging van de collectie door de gemeente door middel van de depotsubsidie worden betaald. In totaal is daarvoor € 5.397.000 door het museum uitgegeven in 2024. De uitgaven zijn verantwoord in bijlage 1 op pagina 57.

- Noodsteun Energie en Inflatie Cultuur 2023

Vanwege de hoge inflatie in het algemeen en de sterk gestegen energieprijzen ontvangt het museum in 2023 € 43.000 noodsteun van de gemeente Rotterdam. Omdat het exploitatietekort over 2023 lager is dan begroot bij de aanvraag van de noodsteun is de subsidie vastgesteld op € 14.000. Het museum heeft daarom € 29.000 terugbetaald.

VriendenLoterij

Zoals gemeld onder de langlopende schulden is in 2024 € 569.000 van de VriendenLoterij ontvangen; de jaarlijkse reguliere bijdrage van € 500.000 en € 69.000 via de verkoop van geoormerkte loten. In 2023 is hiervan € 377.000 uitgegeven aan aankopen (€ 120.000), aan tentoonstellingen (€ 250.000) en kosten voor verkoop van geoormerkte loten (€ 7.000). Die € 377.000 is daarom ook opgenomen onder bijdragen van de VriendenLoterij. Van de € 569.000 resteert dan nog een bedrag van € 192.000, dat is toegevoegd aan de schulden en als baten zal worden geboekt zodra het wordt besteed.

LASTEN

	jaarrekening 2024 EUR x 1.000	begroting 2024 EUR x 1.000	jaarrekening 2023 EUR x 1.000
13. Personeelskosten			
Brutoloon	7.112	7.779	6.488
Vakantiegeld, eindejaarsuitkering e.d.	806	814	777
Verlofuren	115	-	124
Sociale lasten	1.510	1.456	1.481
Pensioenlasten	909	998	914
Inhuur derden	888	244	1.286
Overige personeelskosten	573	523	412
Totaal personeelskosten	11.913	11.814	11.482

De personeelsformatie van het museum is 137 fte over 2024; 121 fte (museum cao, 2023: 120 fte) en 16 fte (horeca cao, 2023: 16 fte). Binnen het management is 67% van de leidinggevenden vrouw en 33% man. Het minimale streefcijfer van het kabinet (33% is vrouw) wordt daarmee door het museum gehaald.

WNT-verantwoording 2024 Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen. Het voor Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000.

- Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog vier jaar als topfunctionaris worden aangemerkt:

Gegevens 2024	
bedragen x € 1	I.J. Klassen
Functiegegevens	Directeur/bestuurder
Aanvang en einde functie vervulling in 2024	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	188.305
Beloningen betaalbaar op termijn	23.716
Subtotaal	212.021
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	212.021
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2023	
bedragen x € 1	I.J. Klassen
Functiegegevens	Directeur/bestuurder
Aanvang en einde functie vervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	185.087
Beloningen betaalbaar op termijn	21.963
Subtotaal	207.050
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging 2023	207.050

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen in het verslagjaar met een bezoldiging van € 2.100 of minder. De leden van de raad van toezicht doet hun werk onbezoldigd.

Naam topfunctionaris	Functie
J.B.J. Stegmann	Raad van toezicht, voorzitter, lid remuneratiecommissie en lid bouwcommissie.
U. Erbslöh	Raad van toezicht, lid.
L.A. Goossens-Kloek	Raad van toezicht, lid, voorzitter auditcommissie en voorzitter remuneratiecommissie.
M. Hoogesteger	Raad van toezicht, lid en lid bouwcommissie.
C.A. Pieters	Raad van toezicht, lid, afgetreden per 1 mei 2024.
A. Salemi	Raad van toezicht, lid en voorzitter bouwcommissie.
C.W. van der Vorm	Raad van toezicht, lid en lid auditcommissie.

	jaarrekening 2024 EUR x 1.000	begroting 2024 EUR x 1.000	jaarrekening 2023 EUR x 1.000
14. Afschrijvingen			
Afschrijvingskosten	1.055	1.054	1.080
	<u>1.055</u>	<u>1.054</u>	<u>1.080</u>
15. Kosten van activiteiten			
Aankopen	4.926	175	891
Tentoonstellingen en presentaties	2.240	2.141	1.060
Collectie en onderzoek	785	733	878
Educatie en publieksbegeleiding	710	376	776
Inkoopkosten:			
- materiaal	25	40	52
- horeca	913	1.055	1.236
- museumwinkel	165	122	201
	<u>1.093</u>	<u>1.197</u>	<u>1.489</u>
Totaal activiteitskosten	<u>9.764</u>	<u>4.642</u>	<u>5.094</u>
16. Overige bedrijfslasten			
- Huisvestingskosten			
Huur	2.447	2.416	2.337
Energie	563	671	1.244
Inventaris en onderhoud	1.946	1.405	1.313
Heffingen en belastingen	586	657	690
Aanloopkosten depot en renovatie	412	-	431
	<u>5.954</u>	<u>5.149</u>	<u>6.015</u>
- Kantoorkosten			
Kantoormiddelen	361	322	317
ICT	815	861	759
Adviseurs	258	85	188
Accountants	72	65	73
Reis- en representatiekosten	27	62	53
	<u>1.533</u>	<u>1.395</u>	<u>1.390</u>
- Publiciteitskosten			
Marketing en communicatie	354	311	195
Relatiebeheer / sponsorbenadering	90	231	118
	<u>444</u>	<u>542</u>	<u>313</u>
Totaal overige bedrijfslasten	<u>7.931</u>	<u>7.086</u>	<u>7.718</u>

D. Verschilanalyse

Het verschil tussen de realisatiecijfers van 2024 en 2023

Verschilanalyse staat van baten en lasten 2024 t.o.v. 2023				
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Realisatie 2023	verschil	Belangrijkste oorzaak van het verschil
BATEN				
Opbrengsten	7.147	8.264	1.117-	In 2023 is de omzet hoger vanwege meer horeca-events en er zijn toen twee grote reizende tentoonstellingen georganiseerd.
Subsidie gemeente Rotterdam	14.984	13.847	1.137	Door het accres van bijna 8% was de subsidie hoger in 2024.
Overige bijdragen	8.408	3.225	5.183	Er zijn hogere bijdragen vanwege de aankoop van de Van Gogh en <i>Snakken naar Boijmans</i> .
Totale baten	30.539	25.336	5.203	
LASTEN				
Personeelskosten	11.913	11.482	431	Deze kosten zijn in 2024 hoger door cao-loonstijgingen.
Afschrijvingskosten	1.055	1.080	25-	
Kosten van activiteiten	9.764	5.094	4.670	Net als bij de overige bijdragen zijn de aankoop van de Van Gogh en <i>Snakken naar Boijmans</i> de belangrijkste verklaringen voor het verschil met 2023.
Overige bedrijfslasten	7.931	7.718	213	Door de investering in de horeca (marketing, advies), door prijsstijgingen en door autonome groei van ICT zijn deze kosten in 2024 gestegen.
Rente	43-	24-	19-	
Totale lasten	30.620	25.350	5.270	
Saldo van baten en lasten	81-	14-	67-	
Mutaties bestemmingsfondsen en -reserves				
- Bestemmingsreserves	283	671	388-	In 2023 is de opbouw van de herinvesteringsreserve hoger.
- Bestemmingsfondsen	154-	565-	411	In 2023 is er meer dekking voor aankopen vanuit de bestemmingsfondsen.
Mutaties bestemmingsfondsen en -reserves	129	106	23	
RESULTAAT	210-	120-	90-	

Het museum kent een negatief resultaat van € 210.000. Dat bedrag wordt in mindering gebracht op de algemene reserve.

Het verschil tussen de realisatiecijfers 2024 en de begroting van 2024

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil	Belangrijkste oorzaak van het verschil
BATEN				
Opbrengsten	7.147	6.837	310	Hogere besteding door bezoekers mede door <i>Snakken naar Boijmans</i> , meer bruikleenverkeer en betere winkelomzet. De horeca-omzet bleef achter, vooral in de avond.
Subsidie gemeente Rotterdam	14.984	14.853	131	De gemeente droeg bij aan <i>Snakken naar Boijmans</i> (€ 160.000). En een deel van de noodsteun ter compensatie van prijsstijgingen 2023 is teruggevorderd (€ 29.000).
Overige bijdragen	8.408	3.414	4.994	Vooraf hoger door de aankoop van het schilderij van Van Gogh. Verder meer bijdragen voor educatie, restauratie en renovatie. Daar staan evenhoge kosten tegenover.
Totale baten	30.539	25.104	5.435	
LASTEN				
Personeelskosten	11.913	11.814	99	Bij de horeca was meer personele inzet nodig door langdurend verzuim en door wisselingen in het salesteam van events.
Afschrijvingskosten	1.055	1.054	1	
Kosten van activiteiten	9.764	4.642	5.122	Vooraf hoger door de aankoop van het kunstwerk van Van Gogh, kosten voor educatie. Deze zijn allemaal gedekt door bijdragen van derden.
Overige bedrijfslasten	7.931	7.086	845	Hogere kosten voor onderhoud depot en de renovatie. Deze kosten zijn gedekt door bijdragen van gemeente Rotterdam. Daarnaast zijn de kosten hoger vanwege de marketinginspanningen voor de horeca.
Rente	43-	-	43-	
Totale lasten	30.620	24.596	6.024	
Saldo van baten en lasten	81-	508	589-	
Mutaties bestemmingsfondsen en -reserves				
- Bestemmingsreserves	283	283	-	
- Bestemmingsfondsen	154-	225	379-	Dekking van kunstaankopen. Ook was er in de begroting nog geen rekening mee gehouden dat niet bestede bijdrage van de VriendeLaterij onder de kortlopende schulden valt in plaats van onder het eigen vermogen.
Mutaties bestemmingsfondsen en -reserves	129	508	379-	
RESULTAAT	210-	-	210-	

De raad van toezicht heeft in de vergadering van 12 december 2023 de werkbegroting 2024 vastgesteld. Specifieke projecten – bijvoorbeeld op gebied van educatie, huisvesting, aankopen en/of van onderzoek – zijn niet in deze begroting opgenomen, omdat bij het opmaken van de werkbegroting nog niet bekend was of dergelijke projecten doorgang konden vinden. De beslissing daarover valt pas op het moment dat hun financiële dekking rond is. Daarom wijken de realisatiecijfers op de posten ‘opbrengsten’ en ‘overige bijdragen’ enerzijds en ‘activiteitslasten’ en ‘huisvestingslasten’ anderzijds af van de opgenomen begroting.

Namens het bestuur (26 maart 2025):

Mevrouw I.J. Klaassen

Namens de raad van toezicht (26 maart 2025):

De heer J.B.J. Stegmann (voorzitter)

Mevrouw U. Erbslöh

Mevrouw L.A. Goossens-Kloek

Mevrouw M. Hoogesteger

De heer A. Salemi

De heer C.W. van der Vorm

6. Overige gegevens

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de staat van baten en lasten.

Vaststellen jaarrekening

De raad van toezicht van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen heeft de jaarrekening 2024 vastgesteld in de vergadering van 26 maart 2025.

Controleverklaring

Bijlagen

Bijlage 1. Verantwoording van de besteding van de Depotsubsidie

bedragen x 1.000	Realisatie 2024 totaal	Jaarplan 2024	Toelichting op afwijkingen boven € 10.000
BATEN			
1. Subsidie	€ 3.961	€ 3.958	Conform beschikking en volledig bestemd voor de huisvesting van de gemeentelijke collectie in het Depot.
Totaal baten	€ 3.961	€ 3.958	
LASTEN			
2. Te betalen aan de gemeente - Stedelijke ontwikkeling			
a. Kapitaallasten	€ 1.601	€ 1.604	Dit zijn de kosten die de gemeente Rotterdam via de maandelijkse huurfactuur in rekening brengt. Deze zijn conform begroting. De gesprekken met de gemeentelijke belastingdienst zijn afgerond en hebben geleid tot een lagere heffing voor de OZB.
b. Meerjarenonderhoud - gemeentelijk deel	€ 402	€ 422	
c. Opstalverzekering	€ 155	€ 167	
d. Heffingen	€ 386	€ 467	
e. Beheerfee	€ 85	€ 87	
Totaal te betalen aan verhuurder	€ 2.629	€ 2.747	
3. Overige huisvestingskosten			
a. Meerjarenonderhoud - museumdeel	€ 482	€ 488	In 2024 is de doorlevering van elektriciteit aan de WKO-leverancier over 2023 verrekend. Daardoor zijn de energiekosten eenmalig lager. Bij de Depotbegroting zijn de personeelskosten niet meegenomen. Hoger na taxatie van de depotinventaris.
b. Energieverbruik	€ 507	€ 705	
c. Schoonmaak	€ 324	€ 150	
d. Verzekeringen	€ 37	€ 11	
e. Overige huisvestingskosten	€ 72	€ 31	
Totaal overige huisvestingskosten	€ 1.422	€ 1.385	
4. Beveiliging			
a. Personeel (twee medewerkers meldkamer 24/7)	€ 683	€ 650	Gebaseerd op twee medewerkers permanent op de meldkamer (24/7) en één extra medewerker overdag op doordeweekse dagen.
b. Meerjarenonderhoud - beveiligingsinstallatie	€ 119	€ 127	
c. Abonnementen en materiaal	€ 17	€ 21	
Totaal beveiliging	€ 819	€ 798	
5. Depotbeheer			
a. Personeelskosten (twee depotmedewerkers)	€ 107	€ 109	Voor de inrichting van de depots, de ateliers en de basisverlichting terwijl alleen die van de inrichting van de depots is begroot.
b. Afschrijvingskosten depotinrichting	€ 373	€ 53	
Totaal depotbeheer	€ 480	€ 162	
6. ICT			
a. Beheer en netwerk (abonnement)	€ 29	€ 24	
b. Afschrijvingskosten ICT-netwerk	€ 18	€ 18	
Totaal ICT	€ 47	€ 42	
Totaal lasten depot	€ 5.397	€ 5.134	
Saldo	€ -1.436	€ -1.176	Het museum vult het tekort met eigen middelen aan.

Bijlage 2. Prestatieverantwoording

	Jaarplan 2024		Jaarrekening 2024	
1. Afrekenbare prestaties				
Presentaties	aantal		aantal	
Aantal wisselende tentoonstellingen	7		8	
Aantal uren openstelling op jaarbasis (Depot)	1.620		1.872	
2. Niet afrekenbare prestaties				
BKV	aantal		aantal	
Rotterdamse kunstenaars waaraan minimaal 70% van de BKV-bijdrage ten goede komt (Zuid)	4		21	
Cultuuronderwijs	deelnames	contacturen	deelnames	contacturen
Primair onderwijs	2.500	20.000	3.627	16.238
Voortgezet onderwijs	4.000	16.000	6.734	11.919
Speciaal primair onderwijs	70	280	208	435
Speciaal voortgezet onderwijs	15	112	24	132
MBO	800	1.040	922	1.477
Vrijtijdsaanbod cultuureducatie	deelnames	contacturen	deelnames	contacturen
tot 25 jaar	2.700	2.000	18.000	9.000
vanaf 25 jaar (exclusief instaprondleidingen)			16.225	12.717
vanaf 25 jaar (inclusief instaprondleidingen)	66.300	33.150	51.165	33.695
Collectie en Onderzoek	aantal of percentage	percentage gemeentelijk eigendom	aantal of percentage	percentage gemeentelijk eigendom
Aantal objecten	154.215	88%	156.577	88%
Waarvan op zaal	421	86%	678	93%
Aantal verwervingen	450	85%	1.284	97%
Aantal af te stoten objecten *	30	100%	2	100%
Registratiegraad	95%	86%	95%	86%
Restauraties	10	85%	30	86%
Verkregen bruiklenen	15	0%	35	nvt
Verleende bruiklenen	400	90%	390	60%
Digitaal ontsloten via internet	52.000	86%	55.504	88%
Is sprake van een vaste opstelling		ja		ja
Publieksbereik en bezoekersinformatie				
Toestemming verlenen aan Rotterdam Festivals de resultaten van het onderzoek met het Culturele Doelgroepenmodel te delen met de gemeente		ja		ja
Bezoekersinformatie totaal	aantal		aantal	
Aantal bezoeken	220.000		251.000	
Waarvan betalend	198.000		227.000	
Waarvan in schoolverband	7.385		12.000	
Bezoekersinformatie Rotterdam	aantal		aantal	
Aantal bezoeken in Rotterdam	220.000		251.000	
Waarvan betaald	198.000		227.000	
Waarvan in schoolverband	7.385		12.000	
Herkomst bezoekers	aantal		aantal	
Aantal bezoeken woonachtig in Rotterdam	niet opgegeven		48.000	19,0%
Aantal bezoeken woonachtig in de regio Rotterdam	niet opgegeven		18.000	7,4%
Aantal bezoeken woonachtig in overige delen van Nederland	niet opgegeven		136.000	54,5%
Aantal bezoeken woonachtig in het buitenland	niet opgegeven		49.000	19,1%

Bijlage 3. Enkelvoudige jaarrekening 2024 Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen

BALANS PER 31 DECEMBER 2024
(na resultaatsbestemming)

	31-dec-24	1-jan-24
	EUR x 1.000	EUR x 1.000
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	9.586	10.543
Financiële vaste activa	204	203
Totaal vaste activa	9.790	10.746
Vlottende activa		
Vorraden	310	249
Vorderingen	3.972	7.360
Liquide middelen	3.816	4.754
Totaal vlottende activa	8.098	12.363
Totaal activa	17.888	23.109
Eigen vermogen		
Algemene reserve	971	1.181
Bestemmingsreserves	2.571	2.288
Vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen	3.542	3.469
Bestemmingsfondsen	1.243	1.397
Eigen vermogen met een bestedingsverplichting	1.243	1.397
Totaal eigen vermogen	4.785	4.866
Voorzieningen		
Deelnemingen	351	84
Overige voorzieningen	176	77
Totaal voorzieningen	527	161
Schulden		
Langlopende schulden	7.480	7.138
Kortlopende schulden	5.096	10.944
Totaal schulden	12.576	18.082
Totaal Passiva	17.888	23.109

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2024

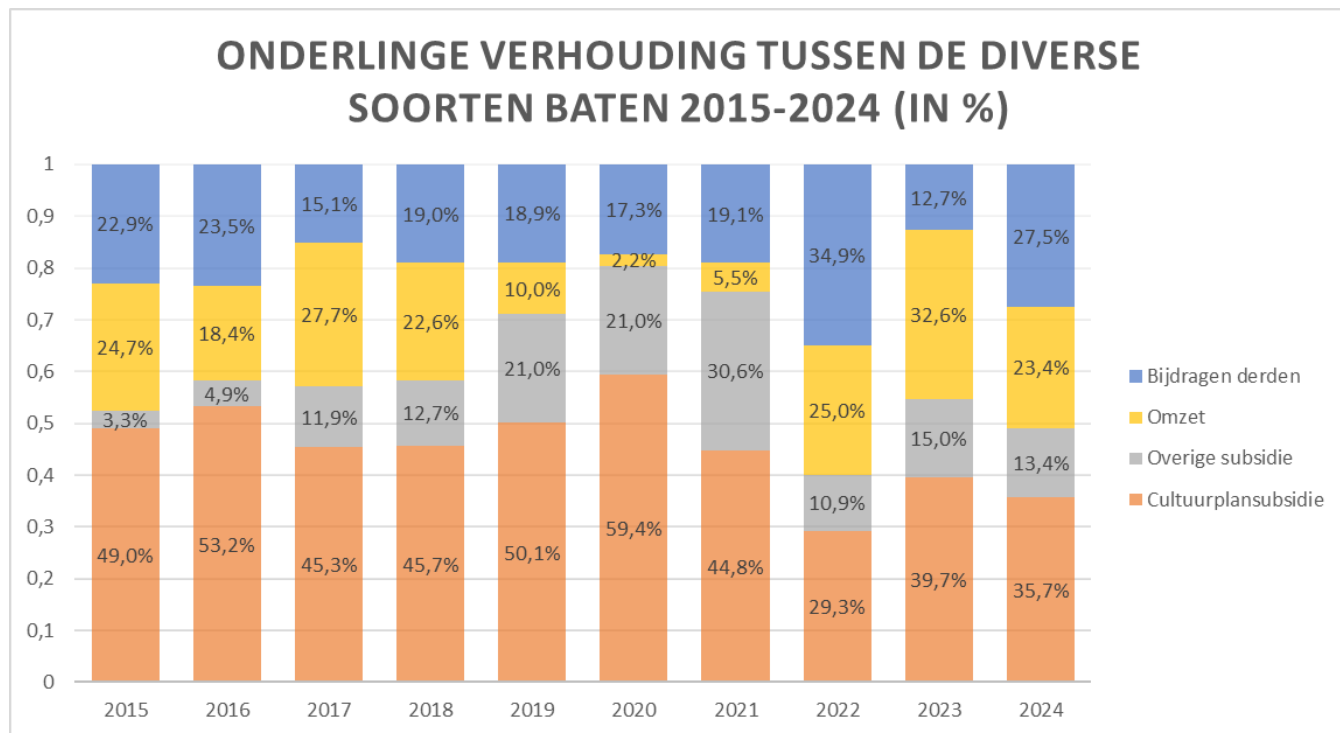
	jaarrekening 2024 EUR x 1.000	begroting 2024 EUR x 1.000	jaarrekening 2023 EUR x 1.000
BATEN			
Opbrengsten	4.327	3.747	4.892
Subsidie gemeente Rotterdam	14.985	14.853	13.847
Overige bijdragen	8.408	3.414	3.225
Totale baten	27.720	22.014	21.964
LASTEN			
Personeelskosten	10.129	10.224	9.781
Afschrijvingen op materiële vaste activa	1.056	1.054	1.080
Kosten van activiteiten	8.980	3.612	3.888
Overige bedrijfskosten	7.412	6.616	7.323
Totale lasten	27.577	21.506	22.072
Rentebaten	44	-	24
Rentelasten	1-	-	-
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	267-	-	70
	81-	508	14-
Als volgt bestemd:			
- Bestemmingsreserves	283	283	671
- Bestemmingsfondsen	154-	225	565-
Mutaties bestemmingsfondsen en -reserves	129	508	106
RESULTAAT (MUTATIE ALGEMENE RESERVE)	210-	-	120-

Bijlage 4. Enkelvoudige jaarrekening 2024 Horeca Boijmans Van Beuningen bv

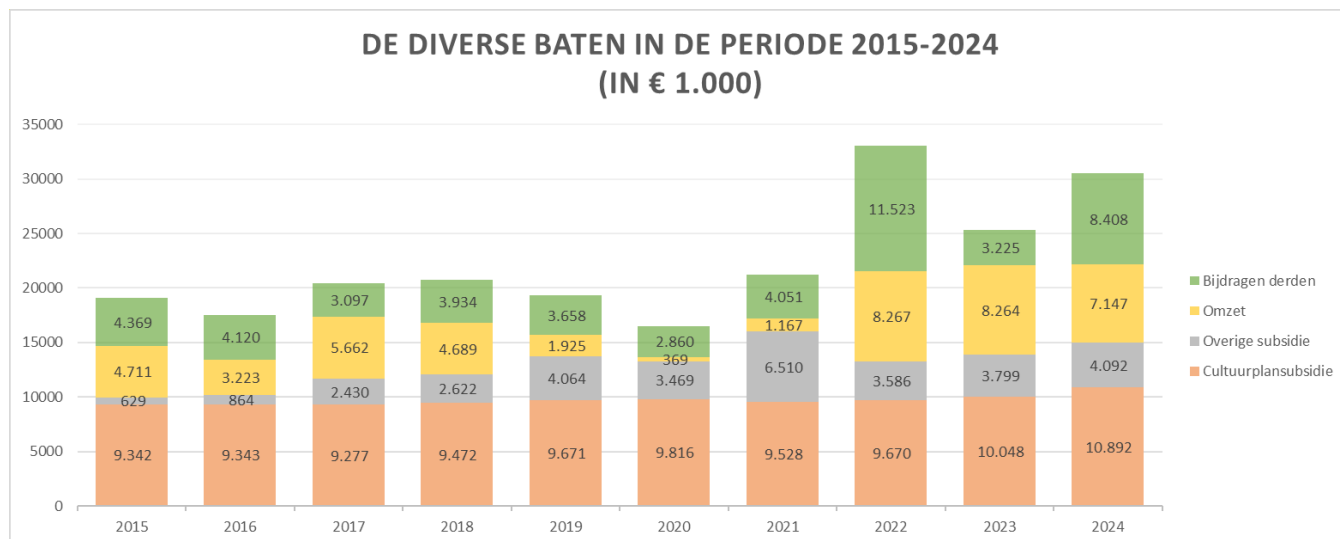
	<u>31-dec-24</u>	<u>31-dec-23</u>
	EUR x 1.000	EUR x 1.000
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	-	-
Financiële vaste activa	-	-
Totaal vaste activa	-	-
Vlottende activa		
Vorraden	30	-
Vorderingen	399	317
Liquide middelen	275	244
Totaal vlottende activa	704	561
Totaal activa	<u><u>704</u></u>	<u><u>561</u></u>
	<u>31-dec-24</u>	<u>31-dec-23</u>
	EUR x 1.000	EUR x 1.000
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal	-	-
Overige reserves	351-	84-
Totaal eigen vermogen	351-	84-
Voorzieningen	2	4
Schulden		
Langlopende schulden	-	-
Kortlopende schulden	1.053	641
Totaal schulden	1.053	641
Totaal Passiva	<u><u>704</u></u>	<u><u>561</u></u>

	jaarrekening 2024 EUR x 1.000	Begroting 2024	jaarrekening 2023
BATEN			
Omzet	3.028	3.090	3.475
Kostprijs van de omzet	882-	1.030-	1.205-
Bruto marge	2.146	2.060	2.270
Bijdragen derden			
Fondsen	-	-	-
Totale baten	2.146	2.060	2.270
LASTEN			
Lonen en salarissen	1.829	1.510	1.724
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Overige bedrijfskosten	584	550	476
Totale lasten	2.413	2.060	2.200
Rentebaten	-	-	-
Rentelasten	-	-	-
RESULTAAT (MUTATIE OVERIGE RESERVES)	267-	-	70

Bijlage 5. Subsidieafhankelijkheid 2015-2024

Grafiek 1. Het aandeel van de jaarlijkse cultuurplansubsidie van de gemeente in de totale baten (2015-2024)

Grafiek 2. De hoogte en verdeling van de totale baten van het museum (2015-2024)

Bijlage 6. Begroting 2025

x 1.000	2025
BATEN	
Entree	€ 2.489
Educatie en publieksbegeleiding	€ 82
Collectie en onderzoek	€ 716
Museumwinkel	€ 384
Horeca	€ 2.142
Events	€ 1.389
Overige opbrengsten	€ 2
Totaal A. Opbrengsten	€ 7.204
B. Bijdragen derden	€ 2.357
C. Subsidie	€ 15.042
TOTAAL BATEN	€ 24.603
LASTEN	
D. Personeelskosten	€ 12.201
E. Huisvestingskosten	€ 5.322
F. Organisatiekosten	€ 2.117
G. Afschrijvingskosten	€ 1.187
H. Activiteitskosten	€ 2.575
I. Inkoopkosten	€ 1.201
TOTAAL LASTEN	€ 24.603
BIJZONDERE BATEN EN LASTEN	€ -
SALDO BATEN EN LASTEN	€ -

Dit is de in februari 2025 bij de gemeente ingediende jaarplanbegroting voor 2025. Voor de subsidie 2025 is een verleningsbeschikking ontvangen van € 15.059.100 (kenmerk 23.06.00288, d.d. 11-02-2025).

Bijlage 7. Governance Code Cultuur

De in de Governance Code Cultuur 2019 beschreven principes worden toegepast. Voor de principes geldt 'pas toe én leg uit', voor de aanbevelingen 'pas toe óf leg uit'. De manier waarop de principes worden toegepast zijn toegelicht in hoofdstuk 2 Verslag van de raad van toezicht. Voor de aanbevelingen geldt dat het museum eraan voldoet, tenzij in deze bijlage wordt toegelicht waarom dit niet het geval is.

- In afwijking van de vijfde aanbeveling bij principe 1 vloeien financiële overschotten op projecten, voor zover die (mede) zijn gefinancierd door externe partijen, niet terug naar het eigen vermogen als aan de financiering de voorwaarde is gesteld dat ze bij overschot terugvloeien naar betreffende partij.
- De tweede aanbeveling bij principe 3 vermeldt dat leden van de raad van toezicht geen (neven)functies aanvaarden zonder voorafgaande goedkeuring van de raad. In het reglement van de raad van toezicht is dit niet als zodanig opgenomen. In het verslagjaar heeft één lid een nieuwe nevenfuncties aanvaard. Dit is vooraf ter goedkeuring voorgelegd in de vergadering en akkoord bevonden. De nevenfuncties zijn toegelicht in het financieel jaarverslag.